

VYTIŠ

No. 5

VOLUME 42

GEGUŽĒS-

MAY,

1956

CONTENTS - TURINYS

LITHUANIA'S PILGRIM VIRGIN	Rev. Albert J. Contons	3
PIRMASIS VYTIS		4
FEMININE FAIR — MERGAIČIŲ PASAULIS		6
LIETUVOS MOTINA	Alfa Sušinskas	8
LITHUANIAN NEWSMONGER		9
"...IR TĖVYNEI"	Evelyn M. Bender, Ph. D.	10
VYČIŲ SENDRAUGIŲ SKYRIUS	Ignas Sakalas	11
LIETUVOS VYČIŲ ISTORIJA	Ignas Sakalas	13
BŪSIANTIS VYČIŲ SEIMAS	Kun. St. Raila	14
GIMTOJI KALBA	L. Dambriūnas	16
JUNIOR PAGE		18
VYTIS IR KITI DALYKAI	J. Sadauskas	19
VYČIAI VEIKIA - COUNCIL ACTIVITIES		21

KNIGHTS OF LITHUANIA SUPREME COUNCIL OFFICERS

1955 — 1956

REV. ALBERT J. CONTONS,
Spiritual Director
50 W. 6th St., South Boston 27, Mass.

ALEXANDER WESEY-VASILIAUSKAS,
President
72 Steamboat Road, Great Neck, N. Y.

EDWARD A. DANIELS, Vice President
44 Byron Street, Worcester, Mass.

JOSEPH A. SAKEVICH, Vice President
94 Grace St., Irvington 11, New Jersey

MRS. MARCELLA ONAITIS, Rec. Sec.
2304 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

MRS. RITA PINKUS, Fin. Secretary
76 Providence St., Worcester 4, Mass.

WALTER R. CHINIK, Treasurer
4649 Cook Ave., Pittsburgh 36, Pa.

JOHN S. DANIELS, Trustee
149 W. Eighth St., S. Boston 27, Mass.

BETTY TUCKER, Trustee
7143 So. Sacramento, Chicago 29, Ill.

KONSTANT J. SAVICKAS, Esq.,
Legal Adviser
4107 S. Archer Ave., Chicago, Illinois

COMMITTEES

RITUAL

LONGINAS L. SVELNIS, Chairman
163 "I" St., South Boston 27, Mass.

STEPHEN J. ONAITIS, Secretary
2304 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

V. ED. PAVIS,
1409 S. 51st Court, Cicero 50, Illinois

LITHUANIAN AFFAIRS

FRANK VASKAS, Chairman
206 Van Buren St., Newark 5, N. J.

Chicago District —
LORRAINE DOMBROWSKI,
7037 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill.

Pittsburgh District —
MRS. MILDRED CHINIK,
4649 Cook Avenue, Pittsburgh 36, Pa.

New York - New Jersey District —
ANNE KLEM,
183 Dukes St., Kearny, New Jersey

New England District —
ANNE MILLER,
602 Millbury St., Worcester 10, Mass.

SPORTS

FRANK PETRAUSKAS, Chairman,
2811 Midland Ave., Syracuse 5, N. Y.

HONORARY MEMBERSHIP

LEONARD ŠIMUTIS, Chairman; JACK
L. JATIS, Secretary; ANTHONY J.
MAZEIKA, FRANK RAZVADAUS-
KAS, IGNAS SAKALAS.

Editor—DR. JUOZAS LEIMONAS,
52 Thomas Park, So. Boston 27, Mass.

Asst. Editor—PHYLLIS GRENDAL,
395 W. Broadway, S. Boston 27, Mass.

ADVISORY STAFF

REV. J. D. ZUROMSKIS, Boston, Mass.
WILLIAM V. GORSKI, Boston, Mass.
REV. A. J. CONTONS, Boston, Mass.
LILLIAN NAVICKY, Boston, Mass.

ART DIRECTOR

STAN KANCEWICK, Chicago, Ill.

LITHUANIAN CULTURAL

JACK STUKAS, Chairman
1264 White St., Hillside, N. J.

All correspondence should reach the editor by the 10th of the month preceding the next issue. Correspondents may use pen names, but all correspondence must bear the signature and address of the writer. The editor assumes no obligation to return any material not solicited.

VYTIS — THE KNIGHT

Published monthly by the Knights of Lithuania. Entered as 2nd class matter February 25, 1954, Putnam, Conn., under the Act of March 3, 1879.
POSTMASTER: if undeliverable, send form 3579 to VYTIS, Putnam, Conn.

Immaculata Press

LITHUANIA'S PILGRIM VIRGIN

Rev. Albert J. Contons

"During the three days that the statue of the Immaculate Heart of Mary stayed in our church it was visited by more than 3000 people. They even came from nearby states — So. Dakota and Nebraska, some from as far off as 200 miles." This is how Father Simon Morkunas, administrator of St. Casimir's Lithuanian Church in Sioux City, Iowa, described the visit of Lithuania's Pilgrim Virgin to his parish a year ago.

Lithuania's Pilgrim Virgin is unique in the history of Lithuanian devotion to Mary. It was constructed in Italy for the Marian Holy Year of 1954. Its purpose was to visit Lithuanians all over the world, to foster devotion to Mary, and to pray that Mary intercede in behalf of Lithuanian liberation and world peace.

The statue began its pilgrimage in Rome on Jan. 5, 1954. On that day a delegation of Lithuanians, headed by bishop Vincas Padolskis, rector of the Lithuanian College in Rome, brought the beautiful Marian statue to the Vatican for the Pope's blessing.

"I know very well," His Holiness said, "how many trials your dear fatherland must endure. We are aware how painfully your persecuted brothers are suffering, how mercilessly the Christian traditions of your land are being destroyed. Therefore We ask of God perseverance for all and We bless your suffering fatherland, We bless all those who are dear to you, and especially those who suffer most in their native land or in exile."

Pius XII blessed the Pilgrim Virgin and embraced bishop Padolskis with the words, "In your person I embrace all of Lithuania." With this affectionate send-off the pilgrimage began.

Bishop Vincas Brizgys in summary fashion expressed the purpose of this Lithuanian Marian statue, "The goal of its pilgrimage is Lithuania, and our goal is to pray of Mary that she herself travel there as quickly as possible, and we with her."

Firmly convinced that the pilgrimage would succeed, bishop Brizgys has declared, "I believe with my heart and mind, that the statue, blessed by the Holy Father for the journey to Lithuania, will reach Lithuania. In Lithuania there will be no image of Mary more interesting, or more beautiful in its history that this statue. It will be a reminder

of the difficult past to Lithuanians of all times, a souvenir of the Marian Year, which it is forbidden to observe in Lithuania now, a witness to the love of Lithuanians for their nation and the land of their fathers, and a testimony of the profound confidence of Lithuanians in the help of Mary."

During the Marian Year the Pilgrim Virgin statue shared in the rich indulgences of the Holy Year of Mary. On Feb. 1, 1955 the Sacred Apostolic Penitentiary extended an extraordinary favor to the statue of the Immaculate Heart of Mary by granting a plenary indulgence under the usual conditions to all the faithful who take part in its pilgrimage through the United States.

The Pilgrim Virgin came to the United States on Feb. 24, 1954 and was welcomed in impressive ceremonies at the chapel of the Immaculate Conception Sisters in Putnam, Conn. Since then the statue has visited most of the 123 Lithuanian parishes in the United States. At present preparations are being made to continue the pilgrimage through South America and later Canada.

Eventually Lithuania's Pilgrim Virgin will come to rest in Vilna, the capital of Lithuania, when freedom throws open the gates of this persecuted land. Until that time the Pilgrim Virgin will be gathering memories of Lithuanians at prayer throughout the world.

The pilgrimage of the Virgin is being documented in a large chronicle which accompanies the statue. In this book are inscribed a record of the events in the history of the Pilgrim's travels and tens of thousands of signatures of those who have shared in the pilgrimage beginning in Rome. Besides the chronicle the itinerary of this unique statue is being recorded on motion picture film wherever it goes.

It is the fervent hope of every Lithuanian that the Pilgrim Virgin, rich in prayers and memories, will some day be enshrined in one of the Marian shrines of a free Lithuania. Tears of persecution will be wiped away when the voices of free Lithuanians can sing the praises of the Virgin in Mary's Land:

*"You are all beautiful, O Mary,
You are the glory, you are the joy,
You are the honor of our people! Amen."*

PIRMASIS VYTIS

Vyčių Garbės Nario Kun. Pranciškaus Virmauskio 40 metų kunigystės sukaktį prisiminus

Vyčių organizacija turi savo gražią istoriją ir daug nusipelnusių vadų. Šie vadai ikūrė, išugdė ir dabar palaiko vyčių judėjimą. Tai organizacijos stulpai į kuriuos atsiremęs vyčių organizacijos rūmas. Jų gyvenimas ir darbai tai vyčių gyvybės versmės. Jos ir dabar gaivina vyčių veiklą. Todėl vyčiai turi žinoti savo vadų gyvenimą ir darbus ir iš jų stiprybės semtis tolimesniems savo darbams.

Čia mes duodame žiupsnelį žinių apie kun. Pr. Virmauskį, vieną pirmųjų vyčių ir Vyčių Garbės Nari, kuris š. m. birželio 2 d. švenčia 40 metų kunigystės jubiliejų.

Nuo Šatrijos Kalno I Amerika

Kun. P. Virmauskis yra gimęs spalio 4 dieną 1884 metais Sauslauky, Luokės parapijoje, Telšių apskrityje. Taigi Žemaitijos gilumoje, prie dainių apdainuoto Šatrijos kalno. 1900 metais atsisveikino su Žemaitija ir vyko į Ameriką. Atvyko į Taunton, Mass. pas savo tėvelį, kurs buvo atvykęs į Ameriką prieš 12 metų. Vėliaus jie persikėlė į Brock-

ton, Mass. Jaunasis Pranciškus dirbo verpykloje ir kartu mokėsi. Taip dirbdamas ir besimokindamas jis tiek išsilavino, kad galėjo įstoti į Šv. Lauryno Kolegiją prie Montrealio, Kanadoje. Čia per 4 metus sėkmingai baigęs studijas, 1910 metais įstojo į Šv. Jono Kunigų Seminariją Bostone.

Jaunuolis visuomenininkas

Būdamas Kolegijoje pradėjo gyvai reikštis lietuviškoje spaudoje. Rašinėjo įvairiomis temomis. Kai įstojo į Kunigų Seminariją pradėjo uoliai reikštis ir visuomeninėje veikloje, ypač moksleivių katalikų organizacijoje ir vyčiuose. Aktingai dalyvavo vyčių organizacijos kūrimo ir jos išugdyme. Pažymėtina, kad jo rūpesčiu įkurta vyčių kuopa So. Bostone ir kitose vietovėse. Jam esant Kunigų Seminarijoje, atostogų metu talkininkavo lietuvių parapijų kunigams, vadovaudamas vasarinėms lituanistikos mokykloms, padėdamas organizacijoms, organizuodamas piknikus, išvažiavimus bei kitokius parengimus.

Vikaro pareigose

Kunigų seminariją baigė 1916 metais ir tuometų birželio 2 d. gavo kunigo šventimus. Primicijas atlaikė Brocktone, kuriame jau gyveno ir jojo tėvai. Tuoju po primicijų buvo paskirtas vikaru į So. Bostoną, kur klebonu buvo kun. Tomas Žilinskas. Jaunojo kunigo Pranciškaus Virmauskio planai ir noras buvo dar toliau studijuoti, bet išėjo priešingai — išitraukė į visuomeninę darbą. Tuo laiku ypač stokojo darbininkų visuomeninei veiklai.

Jaunas kunigas didžioje pareigose

Tais pat 1916 metais spalio mėnesį, taigi tik 4 mėnesiams praslinkus po išventinimo, kun. P. Virmauskis paskiriamas klebonu į Lawrence, Mass. lietuvių parapiją. Tas paskirimas rodo, kaip aukštai jis buvo vertinamas savo bažnytinės vadovybės. Lawrence išbuvo iki 1929 metų, tai yra viso 13 metų.

Pažymėtina, kad kun. Pr. Virmauskis į Lawrence pakliuvo aršiausio sąmišio, sukrėtimų metu,

kai buvo čia dedamos pastangos su-likviduoti esamą lietuvių katalikų parapiją ir jos vietoj įkurti tautinę, vadinamą nezaležnikų parapiją. Kartu čia vyko labai arši bedieviška - socialistinė agitacija, kurios tikslas buvo užgniaužti bet koki lietuvių katalikišką reiškimą. Tas sufanatizuojamų žmonių siautėjimas reiškėsi nekultūringiausiomis, brutaliausiomis priemonėmis. Tai buvo toks šiurpus tamsių gaivalų siautėjimas, kad dabar, žvelgiant į anuos laikus, sunku jam ramiai, be gilaus susijaudinimo, kalbėti.

Tat galima išivaizduoti, kiek daug visokiausių sunkumų, vargų, nemalonumų teko čia išgyventi jaunam kun. Pr. Virmauskui, ant kurio, kaip parapijos klebono, pečių gulė, kaip sakoma, visa kaitros ir darbų našta. Ir jis visa tai herojiškai atlaikė, pastatydamas bažnyčią ir sucementuodamas savo parapiją bei susigražindamas daugelį nuo jos atskilusiųjų. Kartu, per tuos darbo sunkumus ir gyvenimo vargus, jis taip susigyveno su savo parapija ir taip pamilo visus šiuos žmones, ištikimuosius ir suklaidintuosius, kad jis niekur iš čia nenorėjo vykti. Ir kuomet Arkivyskupas, po 13 sunkaus vargo ir darbo metų, paskyrė jį klebonu į So. Bostoną, tai, kaip jis pats vaizdžiai pažymi, iš Lawrence išvažiavo ne džiugia širdimi, bet išvaromas.

Klebonas So. Bostone

Į So. Bostono lietuvių parapiją atvyko 1929 metais gegužės 15 dieną ir čia lig šiol didžiu uolumu ir kantrumu sekmingai neša atsakingą parapijos klebono pareigų našta. Apie šį laikotarpį galima būtų daug įdomiu, gražiu dalyku parašyt. Bet, deja, šio mažo straipsnelio ribose tai neįmanoma padaryti. Ir malonu yra konstatuoti, kad greitu laikų pasirodys So. Bostono šv. Petro Lietuvių Parapijos istorija, kurioj, neabejotina, bus atitinkamai nusakyta ir ilgamečio klebono kun. Pr. Virmausko veikla. Ją paruošė žinomas lietuvių istorikas Prof. Antanas Kučas. Gera bus tą istoriją išgyti ir pasiskaityti.

Šia proga tenka pažymėti, kad kun. P. Virmauskis ir So. Bostono šv. Petro lietuvių parapijos klebonija tapo vyčių idealų ir jų veiklos spinduliuojančiu centru. Šioj gaivioj aplinkoj išaugo tokios didžios vy-

čių asmenybės, kaip Vyčių Centro Dvasios vadas kun. A. Kontautas, Naujosios Anglijos Apskrities ir So. Bostono Vyčių kuopos dvasios vadas kun. J. Zuromskis ir būrys pirmaeilių vyčių vadų pasauliečių.

Žvilgsnis į jaunimą

Neabejotina, kad mūsų skaitytojams bus įdomu patirti, ką kun. Pr. Virmauskis turėtų pareikšti Amerikos lietuvių katalikų jaunimo reikalu ir ką jis galvoja dėl ateities. Tuos dalykus jausdami ir paprašėme tų minčių papasakoti. Jis mielai iškeltais klausimais pasisakė. Štai, suglaustai imant, jojo mintys.

Prisimindamas anuos laikus, kai kūrėsi vyčiai ir buvo gyva ypač jaunimo iš Lietuvos į Ameriką emigracija, jubilias pažymėjo, kad jaunimas šiltai sutiko vyčių kūrimą ir į vyčių organizaciją gyvai dėjos. Vyčių kūrimasis kartu buvo ir naujanybė. Juk anuomet jaunimui nebuvo tiek daug progų judėti ar kitaip išsiblaškyti, kaip šiais laikais. Daugiausiai laiko jie praleidavo dirbtuvėse ir savo gyvenamuose namuose. Jis troško įvairumo. Delto jaunimą organizuoti nebuvo jau taip sunku. Beto buvo ir daugiau meilės tarp lietuvių. Jei lietuvis, tai ir brolis. Ir anglų kalbos dar gerai nemokėta. Tai tampa rišo lietuvi prie lietuvi. O jaunimas buvo lietuviškas ir katalikiškas. Jo dvasia buvo kartu ir vyčių dvasia. Delto vyčių kūrimasis visais atžvilgiais buvo naudingas ir sekmingas dalykas. Vėliaus laikai ir gyvenimo sąlygos keitėsi. Keitėsi ir gyvenimo raida. Kilo gyvenimo gerbūvis, išsiplėtė mokyklų tinklas, apšvieta apėmė vis didesnius visuomenės sluoksnius, kiekvienas vis geriau pramoko anglų kalbos. Sparčiai besišakoja įvairiabūdis susisiekimo tinklas paviliojo mases žmonių, ypač jaunimą, ir ėmė tas jaunimas skraidyti po didžiuosius Amerikos ir pasaulio plotus. Kartu masiniai plito įvairiausia spauda, skleisdama visokias idejas. Ir taip banga po bangos sekė visokie nauji įvykiai ir savyje vis labiau skandino ir tebeskandina jaunimą. Nauji žmonės, nauji draugai, mišrios šeimos, amerikinizacija, didieji pasauliniai karai, bolševizmas ir kitokie panašūs izmai kiekvienas kitaip vis veikė jautrią ir lakia jaunimo prigimtį.

Bet, kaip matome, anuomet prieš 42 metų įkurtoji lietuvių katalikiškojo jaunimo vyčių organizacija tvirtai laikosi ir turi tendencijos savo veikimą dar geriau išvystyti. Tai mus didžiai džiugina. Dieve jiems padėk! Iš savo pusės mes vyčių gražią veiklą kiek išgalėdami ir toliau remsime.

Žodis dėl ateities

Kad jaunimas, nežiūrint pavojingų vilionių, gražiai reiškesi, turime apšiai itikinančių pavyzdžių. Štai kad ir Bostonas. Čionykštis lietuvių katalikiškasis jaunimas jau yra davęs 80 lietuvių vienuolių seselių ir 38 kunigus bei didelį būrį lietuvių katalikų pasauliečių veikėjų. Todėl mes ir į ateitį šviesiai žiūri-me. Reikia tik dirbti ir melstis.

Lietuvių parapijos yra lietuvių tvirtovės. Visi lietuviai katalikai privalo turėti tamprus ryšius su tomis tvirtovėmis. Ypač tai turi būti mūsų organizuotas veikimas. Juo jis bus arčiau parapijų, tuo bus tvirtesnis. Tai tenka giliai įsidėmėti ir vyčiams, planuojant savo ateities veiklą.

Beto vyčių veiklai daug padės gerai sudaryta jų veiklos programa ir geri vadai. Akyliai stebiu vyčių veikimą ir džiugu šia proga pažymėti, kad jie, ypač pastaruoju metu, išeina į darbą su gerai paruošta, moderniška veiklos programa ir turi būrį aukštos kvalifikacijos ir didelio pasišventimo vadų. Tai užtikrina jiems šviesesnę ateitį.

Tiesa, yra asmenų, kurie mato tik tamsią ateitį. Jie šaukia, kad visa žūna ir pranašauja greitą lietuvių išnykimą. Tai mums ne naujiena. Tokius šauksmus mes jau senai girdime. Pagal jų šauksmus, mes jau senai turėjome būt išnykę. Bet regime visai ką kitą. Kuriasi naujos lietuviškos organizacijos, mokyklos, vienuolynai, statomos naujos bažnyčios ir kitokie pastatai lietuviškiems reikalams, gausėja ir stiprėja lietuviška spauda, chorai, sportinė veikla, jaučiasi gyvas religinis atgimimas ir t.t. Taigi ateitis neatrodo bloga. Reikia tik pageidauti, kad vis daugiau būtų darnumo tarp naujųjų ir senųjų ateivių, kad visų mūsų tarpe daugiau būtų tarpusavės meilės ir vienybės. Tai dar daugiau sustiprintų jau ir taip gana sekmingą mūsų veikimą. Tai garantuos ir tolimesnį mūsų išsilaikymą.

feminine

fair

Mergaičių Pasaulis

Redaguoja Veronika Kulbokienė ir Veronica Yotts

Birutė Pukelevičiūtė

Happily, the Month of May heralds the first appearance of a woman's feature in the VYTIS — "Feminine Fair" and "Mergaičių Pasaulis". We can only hope that some Mary-like qualities will become characteristic of the efforts which we dedicate to her. Our goal is to reflect her sweet natural dignity in contrast to the blatant courseness around us, her serenity rather than discounted envy, her wisdom rather than scattering our resources.

With this philosophy to guide us, we plan to bring you the latest thoughts on any topic which interests you. We have already planned to include items about personal charm, self-growth, the social scene, and any current issues concerning women. We especially want to include those areas which you want on this page. To do this, we must depend on your suggestions and criticisms. Please send them to us. Let us know what you want, and what you don't like. We invite you to become a contributor to this page.

Bernardas Brazdžionis

MOTINAI

MOTINA, man saulė tavo veidą mena,
Vargo raukšlės šviečia kaip žvaigždžių keliai,
Visą šitos žemės klaidų kelią mano
Tegu švies man tavo veido spinduliai.

Motina, man žemė tavo vardą šneka,
Vyturėliai čiulba ji gražiai kasryt,
Aidas jo krūtinėn man kaip laimė teka
Ir per širdį eina kaip rasa skaidri.

Motina, man gėlės tavo meilę šlama,
Už tave pasauly kas karščiau mylės?
Nepalik našlaičio, nelik vieno, mama,
Niekur neik, motule, dar iš tos šalies.

Tau širdim už širdį, tau vargu už varga,
Meile tau už meilę atiduot einu,
Kaip obels viršūnė paguost galvą marga
Ir parnešti žemės mirštančių dienu.

Aktorė, poetė Birutė Pūkelevičiūtė, Montreal, Que., Canada, 1955 metų "Draugo" premijuoto romano "Aštuoni Lapai" autorė, premijos 1000 dol. įteikimo metu Čikagoje. Šis veikalas pasižymi savitu stiliumi, giliu psichologiniu išvelgimu į jaunos mergaitės pasaulį ir originalia kompozicija. Romano turinys vystosi dviem kryptimis: 1) mergaitės, pasimetusios nuo tėvų, pergyvenimai bombų sugriautame, degančiame, rusų apsuptame Dancige, tarpe sužvėrėjusių kareivių, 2) lygiagrečiai autorė vaizduoja laimingą mergaitės gyvenimą kartu su tėvais Lietuvoje.

Prieš pora metų Birutė Pukelevičiūtė išleido poezijos rinkinį "Metūgės."

EIGHT LEAVES

An incident from the prizewinning novel by Birutė Pūkelevičiūtė entitled: "EIGHT LEAVES". The story deals with Lithuanian refugees in communist occupied Danzig, Germany.

"SPY WEDNESDAY"

The face of the one seated at the right is indiscernable.

Only His pierced palms shine in the darkness, like two red beacons.

The Hands of the Carpenter's Son still feel the rough bark of the olive tree, they still feel the cool of the cedar clump and the bitter scent of the white Tyre pines.

And He feels the pulsations in His veins and the sweet throbbing of his palms...

Then evening falls.

The women come back from the village well with their brimful pitchers; the shepherds of the flocks sit down together by the evening fires — and the Son of Man breaks sweat-drenched bread.

* * *

The face of the one seated at the right is indiscernable.

From His Hands the young mountain eagles fed: their big, gray wings grew strong as their heartbeats echoed in the crags.

In His Hands glittered the suns and stars, like butterflies in summer. He knew their names, their ways, and their numbers.

His Hands would make the grass of the field billow like waves and form a pleasant bed for the new born lamb; he would cover the vineyards with His Hand to keep it from the cold.

* * *

Everyone gets up very early. But Rima and I do not climb down.

Johnny is still sleeping. During the night he began to cough, severely and grow feverish. His eyelids were red, and his eyes flickered with an unhealthy light — the first signs of sickness.

And when Mrs. Mačiunienė pulled off his little cap, his blond hair was damp and matted from sweat. He seemed to me to have a very high fever. Maybe he was caught in a draft, or was it the foul dampness of the cement cellar that penetrates every pore of the body? There were no doors in the cellar and the nights were chilly.

— Does something hurt you? — worried Mrs. Mačiunienė was asking.

The boy nodded weakly.

— Johnny, dear, where does it hurt you? Where? Show me.

— Here... — and he touched his left side.

She gives him an aspirin, takes off his shoes, covers him up and tucks him in. He dozes off again.

The men set up and nailed together another double decker bed in the other corner of the room — for Elvira. She climbs up into bed and they cover her with suicasas, bundles and boxes, so that the top of the bed looked like an ordinary pile of junk tossed up out of the way.

After this, mother put the tea kettle on the fire in the yard.

Kęstutis brought our breakfast to both of us hidden beneath the bundles on the bed: crackers, some kind of salty sausage and a cup of hot water sweetened with a few grains of saccharine. Everyone was very kind to us, very much concerned. But in that silent care they gave us you felt a fear, a threat of danger, a danger that no one dared call by name.

The morning hours passed slowly. The Russians did not appear, not even a solitary one.

Again a candle is lighted and set on the floor. Seated around it our folks are chatting quietly. They are talking about that blond German girl, whom the Russians took away with them yesterday.

After all, they were saying, you cannot know all the details. Maybe she was showing off, maybe she was a bit too open with the Russians. Soldiers are soldiers. And these were the front line troops.

— Front - liners — repeated father, a detestable word.

Kęstutis was urging us to leave Danzig, to find some little cart, load it with a few things and set out. It would certainly be more quiet in the outskirts. Here in the city gunfire could be heard here and there and no one knew whether all of

Danzig was captured or whether you could leave without a permit. And then — there was Johnny...

The morning passed into the afternoon and then it was night again, and all was silent in the cellar. And that silence was festering like a boil ready to burst and ooze forth a painful black blood.

And the boil does burst.

Suddenly, footsteps are heard, and shouting, the shouting of many voices.

That is how this terrible night began.

Groups of Russians would come in and poke around the cellar then go outside to the German's house. Other groups would come through, talking, even joking.

And then, all of a sudden, a woman's piercing shriek.

It was like the plunging of a long, sharp knife.

Then another shriek, and then a third, right outside our doorway.

I cover my ears. I burrow deeper into the pillows but I still hear the sounds of a hoarse gargle as the dirty hand of the Russian covered the woman's mouth.

I know her. She was sitting right there in the doorway. I know her husband, and her four children.

Translated by

Fr. A. A. Jurgelaitis, O. P.

ALFA SUŠINSKAS

LIETUVOS MOTINA

(Iš Alfosa Sušinsko parašytos knygos
jaunimui "Jaunystės maršas")

Ar mes prisimename ją ar ne, ar tebeturime ją, ar jau ji tik mūsų prisiminimuose tegyvena, — mes vadiname ją Lietuvos motina ir laikome ją savąja...

Kiekviena tauta turi teisę apgaubti savo motinas didvyriškumo šviesa. Tačiau mes, lietuviai, čia dar turime ir pareigą savo tautinę motiną laikyti didvyre, nes ji iš tikrųjų tokia yra.

Dėl gyvybinės laisvės besigrumiančioje, bekojančioje ir jau pavergtoje tautoje motina daugiausia kenčia. Tautinės kančios atsispindi motinoje visa pilnybe ir tragiškumu. Žūtbutinėse tautos kovose motina dažnai nebetenka to, kam ji gyvena: ji neretai nebetenka savo vaikų — savo žemiškojo gyvenimo tikslo.

Niekas taip labai nepergyvena ir niekas taip neatjaučia tautinės kančios, kaip motina; dėl laisvės kovojančiųjų ir krintančiųjų jos vaikų kančios yra jos pačios kančios ir net didesnės, negu pačių kovojančiųjų didvyrių kančios; kas iš laisvės kovotojų žūsta, nebetenka tik savo gyvybės, o jo motina nebetenka daug daugiau: ji praranda savojo vaiko gyvybę ir pačią save...

Dėl to motinų raudos, savo žuvusius apraudančios tautosakoje esti graudžiausios ir jautriausios.

Lietuvos motina per visus buvusius amžius ant savo pečių nešė sunkiausią tautinę našą; jai visada tekdavo sunkiausia tautinė dalis. Savo meile ir pasiaukojimu vaikams ji išugdė juose atsparumą, heroizmo dvasią ir laisvės meilę. Tapusi krikščione, Lietuvos motina žodžiu ir pavyzdžiu savo vaikuose įdiegė gilią ir nuoširdžią religinę sąmonę, kurios Lietuvos pavergėjai niekuomet nesugebėjo sunaikinti.

Motina yra tauraus vaiko širdyje nenusileidžianti saulė, savo spinduliais visada surandanti kelią į jo širdį, ją šildanti ir gaivinanti.

Nors ir neragavusi daug mokslo ar iš viso jo negavusi iš didžiųjų knygų, savo natūralia, lietuviška išmintimi ji yra toji, kuri sugebėjo savo vaikus išauginti sveikus kūnu bei dvasia ir kuri nurodė jiems lietuviškojo gyvenimo kelius, už kuriuos geresnių nė tautos filosofai nesugebėjo nurodyti.

Lietuvos motina — tikroji savo vaikų auklėtoja ir didvyriškumo įkvėpėja; ji yra jiems lyg kunigas...

Nors ir daug kentėjo Lietuvos motina praeities amžiuose, tačiau dabar jos kančios yra pačios didžiausios: dar niekuomet nebuvo jos vaikai tiek naikinami ir jos gimtieji namai tiek niekinami, kiek dabar, rusams komunistams Lietuvą pavergus...

Lietuvos motina šiose baisiose raudonosios vergijos dienose yra kaikuriais atžvilgiais panaši į Skausmų Motiną Šventąją Mergelę Mariją, stovinčią prie Golgotos kryžiaus... Tiek praeityje, tiek ypač dabartyje Lietuvos motina yra meile suaugusi su Dangiška Dievo Motina, kuri yra jos didžioji paguoda, stiprintoja ir suramintoja.

Lietuvos motina yra tylioji didvyrė, nes ji yra savo gyvenimą atidavusi bei paaukojusi vaikams tyliu ir pasaulio akims dažniausiai nematomu heroizmu.

JAUNIMO STOVYKLA

ALRK Federacija išigijo jaunimo stovyklai didelį 228,6 akrų ūkį Michigan valstybėje, netoli Detroit miesto.

Nupirktą stovyklavietę yra įvairi, graži savo gamta, sausa, turi daug kalvų, miškelių ir ežeriuką su tyru švairiu vandenimi.

Dabar tenka stovyklavietę galimai greičiau iširengti. Kviečiama visi kas tik kuo gali tą darbą paremti. ALRK Federacijos įgaliotinis stovyklos reikalams yra Kun. B. Dagilis, 3664 Trumbull Ave., Detroit 8, Mich.

JAUNYSTĖS MARŠAS

Tokiu pavadinimu jau renkama Tėvų Pranciškonų spaustuvėj Brooklyn, N. Y. jaunimui skirtas įdomus veikalas. Parašė nuolatinis "Vyties" bendradarbis kun. Alfa Sušinskas. Lietuvoje buvo išėjusi šios knygos pirmoji laida. Dabar kun. A. Sušinskas tą knygą atitinkamai papildė ir išleidžia antra laida. Knygos mecenatas-leidėjas yra Vyčių Garbės Narys Prel. P. M. Juras.

"DRAUGO" JUBILIEJUS

Šių metų kovo 31 dieną, taigi prieš pat Velykas, dienraščiui "Draugui", kurio vyriausiu redaktorium yra Vyčių Garbės Narys Leonardas Šimutis, suėjo lygiai 40 metų.

Lithuanian Newsmonger

This Department is appreciative of the assistance given to it by members, particularly A. D. Yuknis of Chicago, Ill. People are impressed more by what YOU do than by what WE say. So please don't hesitate to send news items, snapshots, clippings, also any example of "What one person can do," whether it concerns yourself or someone else. Such examples are a great influence to encourage others to be members of the Knights of Lithuania and readers of VYTIS. Your example, or another's can be an inspiring pattern for countless others to follow. Remember one candle lights another! Write to: VYTIS, 395 W. Broadway, S. Boston 27, Mass.

MONSIGNOR M. KRUPAVIČIUS, immediate past chairman of VLIK'as, has been visiting the larger Lithuanian Communities during the past several weeks. In BOSTON, MASS., in the St. Peter's Lithuanian Church Hall, *Father F. Virmauskis*, pastor and honorary member of the Knights of Lithuania, was the host at a banquet in his honor. There were about 300 guests with *Dr. J. Leimonas*, editor of VYTIS as toastmaster. Also, in NEW YORK CITY, *Joseph Boley*, former national president of the K. of L. acted as the chairman at an afternoon tea sponsored by the New York-New Jersey District K. of L. in honor of Msgr. Krupavičius. The guest of honor, after serving as a chairman of the Supreme Committee to Liberate Lithuania which had been organized in Europe in 1946, has become the Director of the National Fund. Msgr. M. Krupavičius is one of the staunchest supporters of the Knights of Lithuania.

* * *

THESE FACTS MAY INTEREST YOU. We are frequently asked: "Where does the money come from?" to carry on the publishing of VYTIS, monthly, for over 40 years. The \$3.00 yearly dues does not cover the cost of publishing VYTIS. We have to find other ways and means of getting financial assistance. You will notice, that for over a year VYTIS FUND has been formed, under the chairmanship of our National Spiritual Director, *Father Albert J. Contons*. Any contribution given, helps maintain the publishing of VYTIS up to this time. We are not unmindful of the fact, that an increase of membership in the Knights of Lithuania is our greatest objective so that KNIGHTS OF LITHUANIA, an organiza-

tion founded on April 24, 1913, and the largest American Lithuanian Catholic youth organization, could continue to be a strong organized force in the United States. That's one of the purposes for which the Knights of Lithuania was organized over forty years ago.

* * *

MASS. TRIAL LAWYERS ASSOCIATION has just been incorporated in the Commonwealth of Massachusetts and on the Charter, among the Incorporators, appears the name of a Lithuanian, *Anthony O. Shallna*.

* * *

LITUANUS, a Lithuanian Collegiate Youth Bulletin, published quarterly in English by the LITHUANIAN STUDENT ASSOCIATION, INC., in Champaign, Ill., carries some very interesting articles on Lithuania. In the November, 1955 issue (No. 5), there appears an article entitled "Lithuania and Poland Through the Ages" by *Dr. A. Šapoka*. LITUANUS' editor-in-chief is *L. SABALIŪNAS*.

* * *

VILTIS, a folklore magazine, is one from which you can learn something new in each issue. In it you will find folkloristic background of peoples and dances, ethnic activities and news, dance descriptions and book reviews, folk dance activities from the entire country and world, and a wealth of information not found in any other folk dance magazine now on the market. *V. F. BELIAJUS*, publisher. Two dollars per year of SIX ISSUES; FIVE dollars for THREE YEARS.

* * *

THE EVENING SONG (*Vakarinė Daina*), a collection of Lithuanian MYTHS, LEGENDS AND FABLES and beautifully illustrated, is published in English by *V. F. BELIAJUS*, 1550 Tenth Ave., San Diego 1, California. An edition one could be proud of to have in the folklore library. Price — \$3.00.

* * *

Members of the Cardinal Mundelein council, Knights of Columbus, recently delivered gifts and kindness to 125 patients of Lithuanian descent as they held their 3rd annual dinner and party for the patients of the Oak Forest infirmary. Under the direction of GRAND KNIGHT LEO TAMUL, the council served a dinner with home-made Lithuanian sausage and "kugelis", a Lithuanian pudding. The ATEITIS dancers, DAINAVOS choir, and singing group headed by ALGERD BRAZIS of the New York Metropolitan Opera Company and K. of L'er, entertained the group.

* * *

In the SPORTS ILLUSTRATED (Jan. 2, 1956 edition), JOHNNY PODRES, the

man with the golden left arm who finally pitched the Dodgers to a Series win on their eighth try, was named SPORTS ILLUSTRATED's "2nd annual Sportsman of the Year." * * *

K. OF L'ERS have every reason to be proud of their contribution to the intellectual life of the nation.

* * *

LITHUANIAN ANNUAL FOLK CONTEST AND FESTIVITY. The second annual dance, commemorating Lithuania's Independence, was celebrated by the LITHUANIANS in SAN DIEGO, CALIFORNIA on February 18th at the Vasa Hall. The VILTIS dancers, under the direction of VYTS BELIAJUS presented a program of Lithuanian dances. (The officers of the club are: *Joseph Yuraitis*, president, *Bill Zounes*, secretary; *Dee Paza*, treasurer; and *Ronnie Sirutis*, financial secretary.) * * *

JACK STUKAS, chmn. of CULTURAL COMMITTEE, informs us that MARLBOROUGH's excellent booklet "Lithuanian Self-Taught" — is used as a text by *Dr. Šešplaukis* in his Lithuanian language courses at Columbia University. Contact *Jack Stukas*, 1264 White St., Hillside, N. J., for further details and particulars.

* * *

Last fall, four nationality groups from behind the Iron Curtain held a song and dance festival in Boston's JOHN HANCOCK HALL. Represented were the "Echo" and "Polonaise" Polish male choirs, the "Liga" Latvian mixed choir, the Saint Peter's Lithuanian Church Choir under the direction of *JERONIMAS KAČINSKAS* and the Sacred Heart Ukrainian Catholic Church Choir, along with the LITHUANIAN FOLK DANCE GROUP of Boston, under the leadership of *MRS. ONA IVASKA*. *Larry Ross*, music critic, stated "Saint Peter's Lithuanian Church Choir was very strong. Director *Kačinskas* led them through *Anoj Pusėj Dunojėlio* and *Šiltas Gražus Rude-nėlis* in perfect tone. Dancing was the highlight of the program. *Rugučiai*, *Mikita* and *Malūnas* were performed in a sparkling and original manner by *Mrs. Ona Ivaska's* Lithuanian group. The timing was close to perfect and the grace and complexity of the performance astounded the audience." The idea of this performance was to publicize the culture of groups whose countries are now under Russian influence.

SKAITYK

IR PLATINK

"VYTI"

“...IR TĖVYNEI.”

THE SONS OF GEDIMINAS

by Evelyn M. Bender, Ph. D.

Gediminas left seven sons. But when he died in 1341, all but the youngest, Jaunutis, were away from home, governing different parts of the broad territories of Lithuania or defending its borders. Thus Jaunutis became Grand Duke of Vilnius and King of Lithuania.

However, Jaunutis proved to be too young and inexperienced for the responsibilities of kingship. His many mistakes weakened Lithuania's prestige and made his brothers lose confidence in him. Thus, in 1345, his older brothers Algirdas and Kęstutis decided that Jaunutis had to go. They planned to come to Vilnius with their armies and seize the throne by force, if necessary. Kęstutis arrived first and took Jaunutis prisoner, but decided that Algirdas, who was the oldest of Gediminas' sons, should be king. So Algirdas assumed the throne, and Kęstutis pledged his allegiance to Algirdas. Jaunutis had some thoughts of revenge at first, but soon became reconciled to his demotion and accepted the governorship of Zaslaulis.

At this time, Lithuania was very large, extending over much of what is now Russia or Poland. It was too much for one man to control effectively (after all, airplanes and television were yet to be invented!). Algirdas realized this and also realized that in Kęstutis he had a truly faithful, capable brother. So he divided the reign of Lithuania, delegating Kęstutis to be Grand Duke of the western part, including the lands of the Aukštaičiai and Žemaičiai, and devoting himself to the East, the parts of Russia which were under Lithuania's rule. The partnership lasted,

peaceful, effective, and truly brotherly as long as they both lived.

Personally, the two brothers were very different. Algirdas was the cold, quiet, intellectual type. He spoke several languages fluently, was always self-controlled, and cared not at all for the usual pleasures of court. He was very serious, and worried constantly about the welfare of his country. He disliked war, but when it was necessary, used his head as well as his manpower at it, keeping his plans secret, as he attacked the enemy.

As a result, Algirdas always won his battles, became rich and powerful himself, and extended the territory of Lithuania as far as the Black Sea. His most outstanding feat was a complete rout of the Mongol armies along the lower Dnieper river in 1368. This battle won for Algirdas most of the basin of the Dnieper and Dniester rivers. Algirdas marched into Moscow three times, forcing the payment of tribute. In the territory of Lithuania proper, Algirdas founded the city of Kaunas. But actually he spent most of his time and efforts in Russia, married a Russian princess, and became quite Russianized himself. As his children grew up, he had his sons rule over the various provinces of Russia.

Meanwhile, his brother Kęstutis ruled in the West, waging constant war with the Teutonic Knights, and coming out more or less even with them. In personality Kęstutis was much more popular than his brother. He was jovial, open-hearted, and outspoken. In war, he behaved much like the Knights he fought:

announcing his plans to attack or accepting challenges, always standing by his word, brave and fearless in battle. He won the love of his subjects and the respect of his enemies with equal ease.

Kęstutis was the hero of the best known and loved romance of Lithuanian history: while hunting in a forest near Palanga, he met a beautiful young girl, Birutė, who was a vestal virgin at the shrines of Praurymes nearby. Her beauty and charm captivated him, and he married her, despite the fact that these maidens were vowed to perpetual virginity in the service of their gods.

In 1377, Algirdas died, and made one of those awkward deathbed requests: that his son, Jogaila, succeed him, and that Kęstutis continue as a faithful adviser and aide to the son, as he had been to Algirdas himself. This dismayed not only Kęstutis, but also all of Lithuania, whose people loved and revered Kęstutis. Kęstutis respected his brother's wishes and was prepared to carry them out. But Jogaila did not trust his uncle, and feared his popularity. So he plotted with the Teutonic knights, suggesting that they attack Kęstutis, and promising not to help his uncle. Kęstutis discovered the plot in time, forgave his nephew's treachery, and hoped for a change of heart.

Jogaila didn't change. Kęstutis decided that enough was enough, and, with the support of the people, attacked Vilnius, took Jogaila prisoner, and became himself Grand Duke of all Lithuania.

(to be continued)

VYČIŲ SENDRAUGIŲ SKYRIUS

Redaguoja **IGNAS SAKALAS**

Irengta aikštelė stalo tenisui. Vy-namo rūšys visą laiką nebuvo nau-dojamas. Jau anksčiau kaikurių gal-vota, kad rūšį išvalius, išdažius, įve-dus atitinkamas šviesas, galima bū-tų įrengti aikštelę stalo tenisui, ku-ri jaunimas mėgsta. Pastarame Ta-rybos susirinkime J. Juozaitis pra-nešė, kad jis, pasikvietęs būrį jau-namečių vyčių, pradėjo darbą. Su-sirinkimas tam pritarė ir Juozaičiui pavedė vadovauti stalo teniso įren-gimui. Nereikia manyti, kad tas darbas pigiai atsėjo. Daugiausiai laiko ir lėšų teko pridėti darbo va-dovui. Už tai Taryba jam nuošir-džiai padėjo ir knygoje jo veiki-mo namo reikalais rekordo skaičiai gerokai pakilo.

* * *

Džiaugiamės ir linkime sveikatos. Prof. Balys Vitkus, gyvendamas Chicagoj, buvo pavyzdingas sen-draugis ir taip pat žymus veikėjas kitose lietuvių katalikų organizaci-jose. Pakviestas savo specialybės darbui ir išvykęs į Brockton, Mass., ne tik nenutraukė ryšių su Chicagos sendraugių kuopa, bet, kaip girdi-me iš spaudos, ir ten pavyzdingai veikia: yra LB Brocktono apylinkės pirmininkas, kuris kartu su vietos Lietuvių Tarybos skyriumi suruo-šė Vasario 16 minėjimą, kuriame aukų surinkta 700.00. Prof. B. Vit-kaus rūpesčiu Vasario 16-ji paminė-ta ir per Brocktono radiją. Čia ang-liškai ir lietuviškai kalbėjo stud. Sužiedėlis ir duota lietuviškos mu-zikos. Po to iš amerikiečių gauta palankių atsiliepimų.

Girdėdami tokias žinias mes, Chi-cagos sendraugiai, džiaugiamės savo nariu, didžiuojamės jo veikimu ir linkime sveikatos bei Dievo palai-mos.

* * *

Atgaivinamas vyčių choras. Lietu-vos Vyčių Chicagos apskričio cho-ras, isteigtas 1916 metais ir veik per keturiasdešimt metų lietuviška daina linksminęs lietuvių išėvį ir savo koncertais, operetėmis, daly-vavimais tautinių švenčių minėji-muose bei įvairių organizacijų pa-rengimuose kėlęs lietuviškąją dainą ir jos grožį, prieš keletą metų, lai-kams ir žmonėms pasikeitus, buvo nutilęs.

Dabar choras vėl atgaivinamas: kviečiami buvę choristai, -ės ir nau-jieji dainos mylėtojai. Chorui vado-vauti pakviestas komp. L. Šimutis, jr. Vyčių Namų Taryba nutarė sa-lę choro repeticijoms duoti nemo-kamai.

* * *

Sveikiname ir vytiškai spaudžia-me rankas. Chicagos vyčiai sendrau-giai, perskaitę "Drauge" tilpusią ži-nutę, kad Cleveland, Ohio, įsistei-gė vyčių sendraugių kuopa, džiau-giasi ir sveikina iniciatorius, val-dybą ir visus narius. Jaunimas prie jaunimo, vyresnieji prie vyresniųjų organizacijai bus visais atžvilgiais naudingiau negu draugėje. Kaip ži-nome, susirinkimuose jaunimo min-tys, polėkiai yra vienoki, o vyres-niųjų — kitoki. Veikiant atskirai daugiau galima nuveikti ir organi-zacijai naudoti padaryti. Chicagie-čiai tai žino iš patyrimo.

Jei Clevelando sendraugių kuopos iniciatoriai pasidarbuotų, kad sendraugiai būtų suorganizuoti Det-roite, Pittsburghe, tuomet šių me-tų visuotinam organizacijos seime Chicagoj sendraugiai galėtų sušaukti atskirą posėdį, kaip daro ateiti-ninkai.

* * *

Gydytojo įsakymu sulėtino veikimą. Kaz. Rubinas, vienas žymiausių Roseland lietu-vių kolonijos veikėjų, parapijos, įvairių organizacijų, inimant ir Liet. Vyčių 8-ją kuopą, steigėjų ir darbuotojų paskutiniu-ju laiku pajuto širdies negalę ir gydytojo įsakymu sulėtino savo veikimą, o iš kaiku-rių pareigų ir visiškai pasitraukė. Iلسi namuose 10503 S. Edbooke žmonos prižiū-rimas.

Rubinais yra išauginę pavyzdingą šeimą, visi jau sukūrę šeimas. Vienas sūnų yra gražiai įsikūręs Floridoje.

* * *

Sunkokai sirgo. J. Janušas, taver-nos Bridgeporto kolonijoje savinin-kas, paskutiniu metu buvo sun-kokai susirgęs ir kurį laiką gulėjo ligoninėje. Džiaugiamės, kad pasvei-ko. Jaunose dienose jis buvo vienas žymiausių veikėjų 16 kuopoj. Da-bar, priklausydamas sendraugiams ir negalėdamas darbu pasireikšti, paremia kiekvieną sendraugių vyk-domą darbą.

Sendraugiai filatelistai. Chicagos vyčių sendraugių tarpe yra trys žy-mūs filatelistai (pašto ženklų rinkė-jai): Ign. Sakalas, dr. Al. Račkus (šis taip pat yra žymus numizmatikas ir lituanistikos rinkėjas, turi nuosavą turtingą lituanistikos mu-zėjų) ir vaist. V. Petrauskas. Pir-mieji du specializuojasi Lietuvos pašto ženkluose, o pastarasis ren-ka Vatikano pašto ženklus.

Vyčiai filatelistai kituose mies-tuose, norėdami praturtinti savo Lietuvos pašto rinkinius, prašomi užmegzti ryšius su Ign. Sakalu (ad-resas 7356 So. Campbell Ave., Chi-cago 29, Ill.), kuris yra redaktorius Lietuvių Filatelistų Draugijos lei-džiamo neperiodinio biuletinio. Pas šios draugijos narius dar galima gauti Lietuvos pašto ženklų, taip pat lietuvių stovyklose Vokietijoje išleistų "DP pašto ženklų". Neprikl. Lietuvos pašto ženklai kasmet ma-žėja ir už kelių metų gali visai iš-nykti iš rinkos. Todėl renkantieji pašto ženklus turėtų dabar papil-dyti savo rinkinius kol dar galima gauti ženklų ir kol jie nėra reti ir brangūs.

* * *

Sendraugių LKSD direktorius. Lietuvių Katalikų Spaudos Drau-gijos, kuri leidžia dienraštį "Drau-ga", direktorių metiniam susirinki-me, vienam direktorių išėjus iš są-stato, nauju išrinktas Stasys Pieža, žinomas žurnalistas ir anglų dien-raščio "Chicago American" religi-nio skyriaus redaktorius. S. Pieža vyčiams priklauso nuo pat jaunųjų metų, yra redagavęs 36-tos kuopos leista biuletinį ir daug rašęs "Vy-tyje" ir "Drauge" vyčių bei jauni-mo klausimais. Dabar LKSD direk-toriute bus keturi vyčiai sendrau-giai: prel. Ign. Albavičius (direk-torių pirmininkas), L. Šimutis, Ign. Sakalas ir S. Pieža.

* * *

Parėmė TT. Marijonų statybą. Šiuo metu Tėvai Marijonai praveda didelę statybą, kuri kainuosianti daugiau kaip pusę milijono dolerių. Statomas naujas vienuolynas ir mo-derniška spaustuvė. Prie W. 63 ir Kilbourn Ave. dygsta du imponuo-janti pastatai. Visa katalikiškoji vi-suomenė aukomis talkina TT. Ma-

rijonams jų didžiajame užsimojime. Vyčiai sendraugiai iš savo kuklių pajamų irgi paskyrė \$25 Statybos Fondui. Visą laiką "Draugas" buvo nuoširdus vyčių rėmėjas.

* * *

Nauja valdyba — naujas veikimas. Sendraugių šiemetinė Taryba, susirinkusi į pirmąjį posėdį pareigoms pasiskirstyti, ilgeliau sustojo ir prie įvairių sumanymų kuopos veikimui pagyvinti. Be metinio organizacijos seimo, kurį ruošia Illinois - Indiana apskritis ir kurio komisijosna įeina ir sendraugių atstovai, šiemet, atrodo, neturėsime jokios žymesnės sukakties ar jubilėjaus. Dėl to nutarta vasarą su-ruošti išvažiavimą, o rudenį ir žiemą daugiau dėmesio kreipti į kultūrinę ir lietuviškųjų reikalų bei lietuviškumo sritį. Kuopos susirinkimai bus pajvairinami paskaitomis, diskusijomis, judamaisiais pavaisiais ir t.t. Sekančiuose Tarybos susirinkimuose šie dalykai bus plačiau svarstomi ir ruošiami planai jiems realizuoti.

* * *

Pasigesime veikėjos. E. Samienė pastaruoju metu sunegalėjo ir gydytojas įsakė sulėtinti veikimą, tai yra daugiau laiko skirti poilsiui. E. Samienė yra viena veikliausių senosios kartos moterų mūsų organizacijoje ir Lietuvos išlaisvinimui veiksmų darbuose. Dėl tos priežasties atsisakė iš sendraugių kuopos sekretorės, taip pat ir visos eilės kitų draugijų valdybose vienokių ar kitokių pareigų.

Linkime E. Samienei sustiprėti, kad po kiek laiko vėl galėtų įsijungti į veikėjų gretas. Darbo laukai platūs, o darbininkų tiek maža, o ir iš šių, žiūrėk, tai vienas, tai kitas iškeliauja amžinybėn.

Vyčiams sendraugiams reikia susirūpinti įrašymu naujų narių. Sendraugių gretos turi ne mažėti, bet nuolatos didėti.

Ryšium su S. Samienės atsisakymu iš sekretorės pareigų, buvo manyta iš naujo valdyboje persitvarkyti, tačiau, laimingu atveju, praėjusiam susirinkime O. Aleliunienė, viena žymiausių Bridgeporto moterų veikėjų, sutiko perimti protokolų sekretorės pareigas. Taigi, dabar sendraugiai turi pilną valdybą. Linkime jai sėkmingai darbuotis.

* * *

Papildykime narių eiles. Nors sendraugių kuopa šiuo metu yra didžiausia tarpe visų kuopų Chicagoj, tačiau negalima tuo tenkintis. Kuo-

pa turi būti nuolatos papildoma naujais nariais. Aplink save mes matome visą eilę jaunystėje buvusių Vyčių organizacijoj, jų tarpe nemažai savo veikimu pasiekusių net Ketvirtąjį laipsnį. Be šių, yra organizacijai nepriklaususių, bet rodančių susidomėjimo sendraugiais ir jų gražiu veikimu. Su tokiais žmonėmis sendraugiai turi suartėti, susidraugauti, pakviesti į kuopos susirinkimą. Be abejonės, po kiek laiko jie išsirašys į sendraugius ir įneš naujo veikimo.

Vyčių organizacija yra idėjinė organizacija. Gi idėjos, jei didžios — nemiršta, kaip žmonės, sako nemirtingasis mūsų poetas Maironis. Tokioms vertybėms dirbti ir jas puoselėti turi eiti visi, kurių širdyje įrašyto vyčių obalsio Dievui ir Tėvynei nėra apnešę žemiškosios dulės.

* * *

Paskyrė daugiau kaip \$200 namo pagerinimui. Metinio organizacijos kuopų atstovų suvažiavimo — seimo, kuris šiemet bus Chicagoj, proga, Vyčių namo taryba nutarė Vyčių salei ir Ramovei duoti naują spalvą ir išvaizdą. Jau atsišaukta į Ill.-Ind. valst. apskritį ir paskiras kuopas, kad jos salėj įrengtų vieną kitą naują dalyką. Sendraugių kuopa pirmoji paskyrė daugiau kaip \$200 namo pagerinimui. Komisijon darbui prižiūrėti įėjo V. Paukštis, J. Kerulis ir A. Petrusis.

Grižta į sveikatą. R. Baliauskas, organizacijos veteranas ir sendraugių veikimo rėmėjas bei didelis lietuviškos dainos mėgėjas, po ilgesnės ligos grįžta į sveikatą ir žada įsijungti į vieną kurį chorų, kad galėtų dalyvauti Chicagoj ruošiamoj JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventėj.

* * *

Nario mokestis. Kaip žinome, praėjusių metų visuotinam kuopų atstovų suvažiavime — seime nutarta pakelti nario mokestį, nes viskam pabrangus, pabrango ir "Vyčio" leidimas ir kiti su tuo bei organizacija susiję reikalai. Kiek girdėt, Chicagoj kuopos diskutuojama apie įnešimą šių metų seimam pasiūlymo nutarimui atšaukti. Esą, pakėlus nario mokestį daugelis ypatingai vedusiųjų narių pasitraukia iš organizacijos.

Šis klausimas buvo iškeltas ir sendraugių susirinkime. Sendraugiuose nuomonės skirtingos. Vieni sako, kad laisvomis aukomis, kaip dabar daroma, daugiau galima laimėti, negu pakeltu nario mokesčiu.

Girdi, laisva auka nariui lengviau pakeliama, negu ipareigojimas mokėti augštesnį nario mokestį.

Iš tikrųjų, nario mokesčio klausimas vyčiuose visais laikais buvo opus. Mūsų organizacija yra idėjinė, o šitą ne kiekvienas narys supranta. Kiekviena idėja reikalinga ne tik pasišventimo, bet ir aukos.

* * *

Naujų narių vėjus. J. A. Sakevičiaus, generalinio naujų narių vėjus vedėjo, laiškas tuo reikalu sendraugių priimtas dideliu dėmesiu. Deja, reikia pasakyti, kad sendraugiams daug sunkiau yra gauti naujų narių, kaip jaunių kuopoms. Jaunių kuopos yra apsuptas jaunimo. Joms nereikia nė organizatoriaus. Joms reikia tiktai vadų, kurie kuopos veikimą pakreiptų atitinkama kryptim, o jaunimas ir neraginamas pradėtų rašytis.

Kas kita su sendraugiais. Senujų lietuvių, jaunystėj priklaususių vyčiams, gretos labai praretėjusios, o ir iš tų ne visi yra pajėgūs dalyvauti draugijiniam gyvenime. Įrašomas vienas kitas niekad nepriklausęs organizacijai. Turime keletą ir iš trentinių. Iš pastarųjų labai pasigendame vienos idėjos draugų — Lietuvos pavasarininkų. Jų yra visur ir Chicagoj, tačiau vyčiams sendraugiams yra šalti.

Daugiausiai betgi sendraugius stebina čiagimiai vyčiai, kurie savo laiku (prieš penkiolika, dvidešimt metų) buvo žymūs veikėjai ne tik kuopose, apskirtyje, bet ir centre. Dažnai jų pavardės buvo linksniuojamos, o jų nuotraukos puošė "Vyčio" puslapius. Kekiomis iškilėmis daugelis jų buvo keliami į Ketvirtąjį laipsnį, o keletas net į Garbės narius. Jei šiuo metu dėl savo amžiaus jie jau netinka jaunimo samburiuose, tai sendraugių kuopoj rastu dėkingiausia dirvą dar padirbėti organizacijai.

Kur šandie jie? Nematome jų vyčiuose, nematome nei bendrame katalikiškame veikime. Net į vyčių parengimus neatsilanko.

Bet ar galima sakyti, kad vyčiams jie yra jau mirę. Ne. Juose, be abejonės, dar nėra išblėsus meilė, tai organizacijai, kuriai jaunystėj tiek daug veikė. Reikia juos kontaktuoti, geriausia asmeniškai, atsivesti į susirinkimą, supažindinti. Tokia kryptimi eidami naujų narių vajuje sendraugiai, be abejonės, prirašytų naujų narių ir savo veikimą dar labiau sustiprintų.

Lietuvos Vyčių Istorija

Ignas Sakalas

(tęsa)

79-ji KUOPA

79-ji kuopa Detroit, Mich., šv. Jurgio parapijoje įsteigta 1917 metais balandžio 29 d. Apie kuopos įsteigimą "Vyčio" 8 nr. sekančiai rašoma:

"Tuojau po pamaldų į bažnytinę salę sukviesta vietos jaunimas dėl užmezgimo vyčių kuopos. Kalbėtojai buvo: kun. K. Skrypko, adv. B. Mastauskas, dr. D. Čiapas ir A. Aleksandravičius. Kiekvienas jų gražiai išaiškino vyčių tikslą ir reikalingumą šioj kolonijoje. Detroito jaunimas pasirodė jau susipratęs ir vyčių idėjas perimęs, nes kalboms užsibaigus prie naujos kuopos prisirašė arti šimtas jaunų, gražių ir pilnų energijos mergaičių ir vaikų. Toliau išrinkta valdyba: kun. K. Skrypko dvasios vadas, A. Aleksandravičius pirm., A. Jankauskaitė vicepirm., D. Gustaičiūtė sekr., F. Perminienė išd., J. Viloniškis finansų sekr., J. Miškinis maršalka ir J. Vaitekūnas izdo globėjas. Susirinkimai nutarta laikyti kas ketvirtadienį parapijos salėj.

Toliau rašoma, kad "Detroito atsiradus Vytuto ainiams, lietuviški socialistai ir laisvamaniai gavo kinkų drebėjimą. Nes, anot socialistų, vyčiai suorganizavo tam, kad 'apsiignklavus' jų 'draugus' bombarduoti... Kas tiesa, tai tiesa. Vyčiai ketina apsiginkluoti, tik ne šautuvais ir panašiais įrankiais. Vyčių ginklai bus štai kokie: organizuojamas didelis choras, dramos skyrius, knygynas, bus ruošiamos prakalbos ir paskaitos įvairiomis temomis, bus įsteigtas lietuviškų žaidimų ratelis, sporto skyrius ir k. Tais 'ginklais' Detroito vyčiai ir mano savo kaimynus cicilikučius smarkiai bombarduoti."

Ir iš tikrųjų nuo įsisteigimo per penkiolika metų kuopa suruošė 21 vakarą, iš kurių 7 vakarų visą pelną paskyrė parapijos naudai. Suruošė 19 vakarų kultūrinėmis temomis, septyniąsias prakalbas, visą eilę paskaitų įvairiomis temomis ir t. p.

Nukentėjusiems nuo karo Lietuvoje šelpti ir kitokiems reikalams kuopa yra suaukojus \$1,222. Lietuvos Laisvės Paskolos bonų nariai yra išpirkę už daugiau kaip \$1,500. Be to, daug yra aukoję švietimo, mokslo, kultūros, spaudos reikalams, labdarystei paremti ir t. t.

Kuopa buvo įsteigus didelį knygyną, kuriuo naudojosi ir ne nariai. Veikė dramos skyrius, pagarsėjęs buvo ir choras, vedamas komp. A. Aleksandravičiaus (Aleksio) savų koncertais. Sporto skyrius taip pat turėjo daug narių mėgiančių tai vieną, tai kitą sporto šaką.

1922 metais kuopa buvo suruošus šaunų visuotinę organizacijos suvažiavimą — seimą.

Komp. A. Aleksandravičiui išvykus iš Detroito, taip pat daugeliui narių išsiskirsčius į kitas miesto dalis, kur vėliau įsisteigė Šv. Antano ir Šv. Petro parapijos, o kitiems veikliams nariams išvažinėjus į kitus miestus, kuopos veikimas pradėjo silpnėti. Bet didžiausia priežastis buvo ta, kad parapijos ribose pradėjo apsigyventi negrai, kurie apsigyveno net aplink bažnyčią. Nenorėdami su jais maišytis

lietuviai pradėjo pardavinėti nuosavybes ir keltis į kitas vietas. Tokiu būdu iro visos seniau gražiai veikusios draugijos, o ir pati parapija atsidūrė mirties šešėlyje. Pagalios, vietos arkivyskupo patvarikymu, lietuvių parapijai parinkta kita vieta ir jai duotas naujas vardas — Dievo Apvaizdos parapija.

Nors parapija buvo atsteigta, nauja bažnyčia patsatyta, bet kai kurios senos lietuvių draugijos ir organizacijų kuopos, jų tarpe ir Lietuvos Vyčių 79-ji kuopa, jau nebeatgijo.

Bendrai, 79-ji kuopa Detroito yra išvairius plačius kultūrinius barus.

ATSIUSTA PAMINĖTI

By V. Augustinas

LITHUANIA

Tai gražus, didelio formato, skoningai įrištas, liukusiniai išleistas Lietuvos vaizdų albumas. Parašai po paveikslais ir paaiškinimai lietuvių ir anglų kalbomis. Antroji laida, 119 puslapių. Išleido Ateitis. Spaudė Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N. Y. 1955 m.

Kas nori pabuvoti Lietuvoje ir pamatyti įdomiausių Lietuvos gyvenimo, darbų bei gamtos vaizdus, tas džiaugsis išsigijęs ši nepaprasto grožio Lietuvos vaizdų albumą. Jis bus kartu vertingu papuošalu kiekvieno lietuvių namuose. Šis albumas taip pat tinka dovanoms. Juo grožėsis ir lietuviai ir svetimtaučiai.

Tat išigykime šį gražų albumą ir turėkime Lietuvą savo namuose. Kaina 6 dol. Galima užsisakyti šiuo adresu: Ateitis. 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

LITUANUS Lithuanian Collegiate Youth Bulletin. November, 1955, No. 5. Published quarterly by: Lithuanian Student Association, Inc. Secretariate for External Relations. Box 652, Station A, Champaign, Illinois.

Tai įdomus žurnalas angliškai. Jame giliai ir įdomiai svarstomos įvairiausios problemos, turinčios sąryšio su lietuvių tautos gyvenimu. Be to apsciai yra įvairių žinių iš dabarties lietuvių gyvenimo. Turi gražių iliustracijų. Mūsų jaunuomenei būtų naudinga ši žurnalą prenumeruoti ir skaityti. Kaina 25 centai už numerį. Žurnalas išeina keturis kartus į metus.

KOLUMBIJOS LIETUVIS Nr. 15-16, balandžio-lapkričio mėn., 1955 metai. Leidžia Lietuvių Katalikų Komitetas Kolumbijoje. Atsakomasis Redaktorius Kun. Mykolas M. Tamošiūnas.

Jei mesime žvilgsnį į tremtyje leidžiamus lietuvių žurnalus, tai turėsime konstatuoti, kad Kolumbijos Lietuvis yra viens įdomiausių žurnalų: originalus, puošiamas gražiomis spalvuotomis iliustracijomis, turiningas, įvairus. Šis numeris jau skiriamas penkių metų žurnalo sukakčiai paminėti. Šia sukaktimi džiaugdamiesi, linkime sumaniam redaktoriui ir jojo talkininkams ir toliau sėkmingai tęsti savo pradėtą darbą. Jūsų darbas yra didelis įnašas lietuvių tautos gyvybei išlaikyti ir Lietuvai laisvę iškovoti.

BŪSIANTIS VYČIŲ SEIMAS

KUN. ST. RAILA

Visi vyčiai gerai žino, kad Vytiško Seimo Rengėjai laužo sau galvas ir viską daro, kad jų surengtas Seimas būtų sėkmingiausias, įvairiausias, kokio lig šiol dar nebuvo. Tas parodo, kad vyčiai nesnaudžia, nepasilieka tik senose vėžėse, bet jieško naujesnių, idomesnių, naudingesnių ir vyčiams ir visam jaunimui tinkamesnių. Vyčių Seimų istorija būtų įdomi. Kaip buvo rengiami pirmieji Seimai, kaip palengvėl perėjo prie dabartinių, kiek jie pasikeitė per 40 metų suvirš.

Ar galėtų būti Vyčių Seimas daug skirtingesnis, beveik visai kitoks, negu dabar esti, yra klausimas, kurs neduoda ramybės nė vienam Vyčių Seimo dalyviui. Žinau, kad yra tokių, kurie mano, kad dabartinė Seimų tvarka yra geriausia, nepakeičiama, vienintelė. Pagal juos, jei ką nors norėtum pakeisti, išmesti, ar pridėti, tai jau "griautum" Vyčių organizacija, būtum revoliucionierius ir tt. Yra ir tokių, kurie mano, kad vyčių Seimai yra atgyvenę, pasenusių formų tvarkomi, toki pat metai iš metų, netinką jaunimui, ir beveik nieko gera neduoda, veltui laiko ir pinigų eikvojimas. Tiesa yra vidury. Vyčių Seimai turi labai gerų darbų ir tvarkos dalykų, bet yra ir tokių, kurių pašalinimas pagerintų Vyčių Seimus, ar ko nors pridėjus, Seimas pagražėtų ir naudingesnis būtų. Todėl čia mėginasiu vaizduoti kitaip tvarkomą Vyčių Seimą, negu mes lig šiol papratę matyti. Tai yra tik mano asmeniška nuomonė, gal vieno kito papildyta asmeniškuose pasikalbėjimuose. Todėl nėra ko bijoti, kad ji būtų tuoj priimta. Tai tik yra mintys svarstyti ir kai ką pasiimti rengiant metinius vyčius Seimus ar apskričių suvaizdavimą.

Bendros pastabos. 1. Seimo Darbotvarkę ir Programą taip tvarkyti, kad daugiausia dalyvių būtų įtraukta į darbą komisijose. 2. Daryti mažiau bendrų posėdžių, o daugiau dirbti Komisijose. 3. Duoti daugiau laisvo laiko svečiams ir laisviems Seimo delegatams. 4. Palikti penktadienio vakarą laisvu Komisijų posėdžiams, pasitarimams, vietos pažinimui, poilsiui. 5. Reikalauti visuotino dalyvavimo viešose Seimo darbo ir pamaldų, pasirodymo programose.

BŪSIANČIO SEIMO PROGRAMOS PROJEKTAS

Ketvirtadieni.

1. Registracija.
2. Anksčiau atvykusių delegatų ekskursijos.
3. Centro Valdybos Posėdis.
4. Seimo Darbotvarkės sudarymas.
5. Delegatų valandėlė su vietos kuopos nariais.

Penktadieni.

1. 10 val. ryto. — Seimo Pradžia.
2. Išanginis žodis.
3. Himnai.
4. Seimo Prezidijumo sudarymas.
5. Komisijų Pasiūlymas ir jų sudarymas bei Seimo Užtvirtinimas.

- 1) Konstitucijos ir Ritualo Komisija,
- 2) Rezoliucijų ir Sveikinimų,
- 3) **Praeitų metų darbų Komisija**, kuri kritiškai įvertina vyčių darbus, pasisekimus ir pralaimėjimus per visus metus, padarydami tinkamus pasiūlymus ir pastabas.
- 4) **Ateinančių metų veiklos Komisija**, kuri sudaro svarbiausį planą ir pasiūlymus būsiančiai Centro Valdybai ir visiems vyčiams. Trumpai tai pasiūlo Seimui, kuris taria savo žodį.
- 5) Valdybos ir kitų rinktinų asmenų Komisija, kuri sudaro kandidatų sąrašus, rekomenduoja, pasiūlo pakeitimų ir tt. Parengia techniką rinkimų, kuri būtų skubi ir tiksli.
- 6) Lietuviškumo Komisija, kuri duoda savo programą ir apžvalgą.
- 7) Mandatų Komisija.
6. 11 val. ryto. Sveikinimai.
7. Darbo Programos skelbimas ir priėmimas.
8. Išanginis žodis — Kiekvieną Seimą skirti kokiam vienam ypatingam šūkiui, idėjai, įvykiui, tikslui, paminėjimui. Ugingai visus nuteikti Seimo dvasiai ir Seimo darbams.
9. Pranešimai.

1 val. p.p. Bendri Užkandžiai:

- a) kuopų pagerbimas,
- b) Įvairių vaju laimėtojų apvainikavimas ir dovanos,
- c) Pranešimai: 1) Išdo globėjų, 2) Ypatingųjų Komisijų, kurios buvo sudarytos paskutiniame Seime ir kurios turi pranešti savo darbus. 3) informaciniai pranešimai.

3 val. p.p.

Komisijų Posėdžiai:

- 1) Centro Valdybos Posėdis ir Bendro C. V. Pranešimo priėmimas.
- 2) "Vyties" Redakcijos, Administracijos ir Bendradarbių Posėdis.
- 3) Visų kitų Komisijų posėdžiai.
- 4) Jaunųjų Vyčių Vadovų Posėdis.

Visiems kitiems laisvas laikas.

Šeštadieni:

9 val. ryto. Gedulingos Pamaldos.

Dalyvauja visi. Pamaldos galėtų būti trumpos, skaitytinos mišios, "Libera" su trumpu žodeliu, paminint praeitų metų mirusius vyčius ir vyčių vadus. Paskelbti ir bendrą intenciją už visus mirusius lietuvius, ypač mūsų laikų kankinius už katalikiškumą ir lietuviškumą.

10:30 val. ryto.

Visuotinas Posėdis

10. Paskutinio Seimo Protokolo skaitymas ir priėmimas.
11. Centro Valdybos darbų pranešimas. Pranešimą daro bendrą Centro Pirmininkas, o visų asmeniškai pranešimai raštu įteikiami sekretorijai, kurie įtraukiami į protokolą.
12. Diskusijos dėl Centro Valdybos pranešimo.
13. Paskaita. 20-30 minučių kalba ar paskaita Vyčių ideologijos klausimu.
14. Diskusijos ir nutarimai.
15. Lietuviškumo Komisijos pranešimas ir sekančių metų darbo planas.
16. Konstitucijos ir Ritualo Komisijos darbų pranešimas ir reikiami nutarimai, tuoj padaromi.
17. Informaciniai pranešimai.

Pertrauka — Užkandžiai privatiškai

3 val. p.p. Komisijų Posėdžiai:

- 1) Sveikinimų ir rezoliucijų. Suredaguojami galutiniai sveikinimai, padėkos ir pasiūlymai bendram posėdžiui svarstyti klausimai, kurie dar nebuvo paliesti.
- 2) Praeitų metų vyčių darbų Komisija parengia savo galutinį pranešimą raštu.
- 3) Veiklos planų komisija sudaro ateinančių metų Vyčių veikimo trumpą planą raštu.
- 4) "Vyties" Redakcijos ir Bendradarbių posėdis.
- 5) Dvasios Vadų pasitarimas.
- 6) Rinkimų Komisija baigia savo rinkimo planą.

Kitiems laisvas laikas.

7 val. vak. Išpažintis.

8 val. vak. Vytiškas Vakarėlis.

1. Vaizdelis - vaidinimėlis - koncertėlis - literatūros dalykėliai.
2. Šokiai. Tai bendri šokiai vyčių ir jų svečių, bet ne vieši, pusiau formaliai ar formaliai, kaip lig šiol būdavo.
3. Dainos. Turėti vadų ir bendrai sudainuoti keletą dainų, kai orkestras negriežia. Atsargiai su gėrimų reikalu.
4. Žaidimai. Pravesti keletą lietuviškų ir bendrų žaidimų, kurie visus nuteikia, prajuokina, palinksmina ir pamokina, kaip tvarkyti savo pasilinksminimus.
5. Kuopų delegatų pasirodymas. Iš anksto prašyti, kad kuopų talentai ką nors duotų tam vakarėliui, kas pajuokautų, kas padainuotų, pašoktų, pagrotų instrumentu, atvaizduotų praeitą seimą.

Į tokį Vytišką vakarėlį gauti jaunųjų svečių, kurie iš to užsidegtų vytiškumu ir stotų vyčių eilėms. Todėl čia reikia numatyti aiškia tvarka ir parinkti porą gerų vadovų, kurie galėtų visą vakarą pavairinti, pagražinti ir visus palinksminti. Tik šokiai vyčių Seimuose netinka, nepateisinami ir net žalingi. Šeštadienio vakaras, todėl anksčiau baigiami, rengiamasi Sekmadieniui.

South Boston Tribune

BOOK REVIEWERS — Miss Veronica T. Yotts (center), Boston Public Library Special Services lecturer, reviews a book with the Rev. John D. Zuromskis, New England K. of L. spiritual adviser, and Mrs. Angela Yelmokas, president of Council 17, South Boston, Mass., at a display and discussion of Catholic literature featured recently at a Council 17 meeting.

Sekmadieni:

10 ar 11 val. —

1. Šv. Mišios, 2. Bendra Komunija — Visi. 3. Bendras giedojimas, 4. Pamokslas, 5. Religinė Valandėlė — Bendras pasiaukojimas, ir t.t.
6. Procesija prie kryžiaus, šv. Kazimiero.
7. Paradas — vytiškas lietuviškumo ir amerikoniško jaunatviškumo viešas parodymas, atitinkamų šūkių iškėlimas naujiems nariams gauti ir vytiškus idealus visai apylinkei parodyti.
8. Užkandžiai. Čia atliekami reikiami pranešimai, padaromos nuotraukos ir tt.

3 val. p.p. Baigiamasis Posėdis

18. Valdybos Rinkimai, 19. Kiti rinkimai, 20. Rezoliucijos, 21. Senos Valdybos Atsisveikinimas.
22. Praeitų metų vytiškos veiklos apžvalga.
23. Veiklos Komisijos Planai.
24. Mandatų Komisijos ir kiti pranešimai.
25. Naujos Valdybos iškilminga priesaika.
26. Užbaigiamasis žodis.
27. Užbaiga.

7 val. vak. Vytiškas Pobuvis — BANKIETAS

1. Svečių sutikimas, 2. Malda, 3. Valgis, 4. Mėniška Programa, 5. Kalbos, 6. Medalio įteikimas, 7. Atsisveikinimas, 8. Užbaigos malda.

GIMTOJI KALBA

L. Dambriūnas

DALYVIU VARTOJIMAS (The usage of participles)

Kaip praeitą kartą matėme, lietuvių kalbos dalyviai gali būti linksniuojami. Tuo jie panašūs į būdvardžius. Bet dalyviai turi ir laikus. Tuo jie panašūs į veiksmažodžius. Vadinas, dalyviai turi abiejų kalbos dalių ypatybių. Dėl to jie ir vartojami kartais kaip būdvardžiai, o kartais kaip veiksmažodžiai.

1. Kaip būdvardžiai, dalyviai vartojami tada, kai jie linksniuojami. Sakome: **bėgas** arba **bėgantis** vanduo (running water), nėra **bėgančio** vandens, **bėgančiam** vandeniui, **bėgantį** vandenį, su **bėgančiu** vandeniu, **bėgančiame** vandenyje. Daugiskaita yra **bėga** arba **bėgantis** vandenys, **bėgančiu** vandenų ir t.t. Panašiai sakome **auganti** žolė (growing grass), **šokančios** mergaitės (dancing girls) ir t. t. Čia dalyviai **bėgantis**, **auganti**, **šokančios** vartojami kaip būdvardžiai **geras**, **medinis** ir kt. Čia jie yra pažyminiai (attributes). Panašiai gali būti vartojami ir būtojo laiko dalyviai **dirbęs**, **kalbėjęs**, **dirbusi**, **kalbėjusi**. Pvz. **dirbęs** žmogus, nėra **dirbusio** žmogaus, **dirbusiam** (žmogui) reikia pasilsėti ir t.t.

2. Įvairiau vartojami dalyviai, kada jie atstoja veiksmažodžius. Čia jie gali būti vartojami a. **sudėtiniuose laikuose** (in the compound tenses) ir b. **dalyvinėse grupėse** (in participial phrases), kurios atstoja šalutinius sakinius (used instead of clauses).

Apie sudėtinius laikus jau esame kalbėję. (žr. Vytis 1956 m., Nr. 2). Dabar reikia plačiau pakalbėti apie dalyvines frazes. Čia dažniausiai vartojami nekaitomi dalyviai (uninflected participles). Pvz.

Going down town, I met my friend — **Eidamas i miesta**, aš sutikau draugą.

She always sings **when doing her work** — Ji visada dainuoja, **dirbdama savo darba**.

Do not read while eating — Neskaityk **valgydamas**.
He hurt himself **playing football** — jis susižeidė **žaisdamas futbola**.

She came **crying** — Ji atėjo **rėkdama**.

Being poor, he could not afford to buy books — **Būdamas neturtingas**, jis negalėjo pirktis knygų.

Matome, kad lietuvių kalbos dalyviai vartojami čia panašiai kaip ir anglų kalboje: kur angliškai sakome **going, doing, eating, playing, crying, being** (present participles), visur lietuvių kalboje vartojame dalyvius su galūne **-damas**: **eidamas, dirbdamas, valgydamas, žaisdamas, rėkdama, būdamas**.

Bet yra anglišku dalyvių, kurių negalima pakeisti lietuviškais su galūne **-damas**. Pvz.

Conditions being favorable, we can succeed — **Sąlygoms esant palankioms**, mes galime laimėti.

It being very cold, he made a fire — **Esant šaltam orui**, jis susikūrė ugnį.

Čia, kaip matome, vietoj anglų dalyvio **being** vartojame ne dalyvi **būdamas**, bet **esant**. Tokius nekaitomus dalyvius su galūne **-ant** vartojame dar tokiuose posakiuose: **imant dėmesin** (taking into consideration), **tiksliai kalbant** (strictly speaking), **įskaitant sekmadienį** (including Sunday), **pradedant nuo liepos mėnesio** (beginning with the month of July).

Kada reikia vartoti dalyvius su galūne **-damas**, o kada su galūne **-ant** — taisyklė (rule) yra tokia: jeigu sakiny yra vienas veiksnys (subject) — vartojamas dalyvis su galūne **-damas**. Pvz. **Eidamas namo**, aš sutikau draugą. Čia tėra vienas veiksnys — **aš**: ašėjau ir aš sutikau. Bet kai veiksniai yra du, tada vartojamas dalyvis su galūne **-ant**. Pvz. **Lietui lyjant**, aš negalėjau išeiti iš namų. Čia vienas veiksnys yra **lietus**, o kitas — **aš**.

A TREASURE CHEST OF LITHUANIAN SONGS

presented by Alice Stephens Ensemble

Alice Stephens, Director

Genevieve Aleksionas, Accompanist

Music by: Šimkus, Jakubėnas, Vanagaitis, Budriūnas, Šimutis, Petrauskas, Gruodis, Čerienė, Karnavičius, Banaitis.

Recording by: Veravox Masterpiece Transcriptions.

long play — high fidelity — microgroove — unbreakable — pure vinylite

This "dower chest" of Lithuanian song treasures presents a graphic outline of the spirit of the Lithuanian nation and its cultural saga: from simple songs emanating from the soul of the people to the more modern compositions by famous Lithuanian composers who drew their inspiration from the very heart of Lithuania.

LIMITED FIRST EDITION

Price \$6.30 (including postage)

Mail orders to: Jack J. Stukas
1264 White Street
Hillside, New Jersey

"VYTIES" GARBĖS PRENUMERATORIAI

- \$400.00 New England District, K. of L.
 \$110.00 Very Rev. Msgr. M. I. Urbonas, DuBois, Pa.
 \$25.00 Council 25, Cleveland, Ohio
 \$25.00 Rev. Magnus Kazenas, Pittsburgh, Pa.
 \$25.00 Rt. Rev. K. Bičkauskas, Indiana Harbor, Ind.
 \$20.00 Rt. Rev. Constantine Vasys, Worcester, Mass.
 \$20.00 Rev. Francis Virmauskis, So. Boston, Mass.
 A Friend
 Rev. John Zuromskis, So. Boston, Mass.
 15.00 Rev. Anatolijas Stanevičius, Chicago, Illinois
 Lietuvos Vyčių Sendraugių kp., Chicago, Ill.
 12.00 Rev. Mykolas Vembrė, Stoughton, Mass.
 10.00 Most Rev. Vincent Brizgys, Chicago, Illinois
 Rt. Rev. Ignas Albavičius, Cicero, Illinois
 Very Rev. John Balkūnas, Maspeth, N. Y.
 Very Rev. Canon J. Paškauskas, Chicago, Ill.
 Miss Gene Gobis, Amsterdam, N. Y.
 Rev. Vincas Slavynas, War, W. Va.
 Matas Zujus, Wilkes Barre, Pa.
 Mr. Antanas Buknis, Cleveland, Ohio
 Rev. Albert J. Contons, So. Boston, Mass.
 Rev. Benedict Gauronskas, Ansonia, Conn.
 Miss Phyllis Grendal, So. Boston, Mass.
 Rev. Albin Janiūnas, Lawrence, Mass.
 Rev. A. Jutkevičius, Shelburne Falls, Mass.
 Rev. J. A. Jutkevičius, Turner Falls, Mass.
 Rev. John Jutkevičius, Worcester, Mass.
 Rev. Vladas Karalevičius, Elizabeth, N. J.
 Mr. John G. Kasulaitis, Cicero, Ill.
 Mrs. Mary Kober, Port Washington, N. Y.
 Rev. Joseph Naudziūnas, Cambridge, Mass.
 Rev. Felix Norbut, Norwood, Mass.
 Rev. John Pakalniškis, Brooklyn, N. Y.
 Mr. John Sprainaitis, Paterson, N. J.
 Rev. John Švagždys, Brockton, Mass.
 Rev. John Vysnauskas, Chicago, Ill.
 Rev. Walter Washila, Southold, N. Y.
 Rev. Albin Yankauskas, Athol, Mass.
 Lith. Minister P. Žadeikis, Washington, D. C.
 William Senkus, Elizabeth, N. J.
 Victor G. Mathieu, Central Falls, R. I.
 Ellen Shukis, Diamond Point, N. Y.
 Prof. Alexander J. Aleksis, Waterbury, Conn.
 Jack J. Stukas, Hillside, N. J.
 Rev. Juozapas Valantiejus, Waterbury, Conn.
 Rev. Francis L. Mockus, Coaldale, Pa.
 Rev. Antoninus Jurgelaitis, O. P., Providence
 Rev. Vaclovas Martinkus, Providence, R. I.
 Rev. Simanas Morkūnas, Sioux City, Iowa
 Rev. Antanas šeštokas, Chicago, Ill.
 Rev. Anthony Baltrushunas, Haverhill, Mass.
 Frank Vaskas, Newark, N. J.
 Juozas Sadauskas, Cleveland, Ohio
 Rt. Rev. Mykolas Krupavičius, Pfullingen,
 Germany
 \$ 5.00 Rev. Alphonse Gleveckas, Albany, N. Y.
 Rev. John J. Kripas, Southbury, Conn.

FAMILY OF JOSEPH MATACHINSKAS, left to right: Joseph Peter, John Anthony, wife Marian, and Mary-Ann. (Photo taken at Hotel Statler, N. Y. C. on occasion of New York-New Jersey K. of L. Farewell Tea to Msgr. M. Krupavičius prior to Monsignor's departure for Germany.)

In connection with our being informed about the transfer of Joe Matachinskas, one of our most active K. of L. members, from New Jersey to Texas, our readers might like to get a glimpse of his varied career as a K. of L. member, U. S. military man, and employment: Since World War II, the Matachinskas family has lived in South Boston, Mass., Brooklyn, N. Y., Carle Place, L. I., N. Y., and Whippany, New Jersey. In January, Joe purchased a brick ranch house on an excellent suburban lot in Tyler, Texas, for his employer plans to move him to Texas in June, 1956.

Joe Matachinskas has been member of Council 17 (So. Boston), Council 41 (Brooklyn), Council 109 (Great Neck), and presently is member of Council 29, Newark, N. J. During this period, he became 4th degree member of the Knights of Lithuania, served as officer of Council 17, the New England and New York-New Jersey Districts, and Supreme Council, and as a member of various district and national committees.

Military Career — Entered U. S. Army before Pearl Harbor as buck private, and was discharged in 1945 as Captain. Joe saw combat in Italy as Infantry Company Commander and Battalion Commander. Remained active in U.S. Army Reserves and currently holds the rank of Major. In June of 1955, Major Matachinskas completed a five-year Command and General Staff College Course conducted by the First Army in New York.

While in Boston and New York City, Joe served as Manager of Heating Departments for two large companies — the last 3 years with General Electric's Air Conditioning Division. Shortly after joining GE, he took over the nation-wide technical training program for the Home Heating & Cooling Department. His job requires him to travel periodically throughout the United States. His most recent trip took him from New Orleans (during the Carnival Week) to Los Angeles, California with stops at many southwestern cities and returned by way of Denver, Colorado. Joe states "I've been successful at my work because of the training I received in the K. of L. working on committees, organizing various projects and learning how to get along with people..."

JUNIOR PAGE

"MY HOBBY"

The Vytis Fund will present \$9.00 in prizes to the three best essays written by Junior K. of L. members on the above subject.

- 1) Length: approximately 200 words.
- 2) Time: essays must be submitted from April 1 to July 1, 1956.
- 3) Judges: Editors and Advisory Staff of the VYTIS.
- 4) Prizes: 3 prizes of \$3.00 each for the 3 best essays, which will be printed in the VYTIS.
- 5) Contestants should submit their name, address, and council number.

PILLARS OF GEDEMINAS

(Gedemino Stulpai)

PILLARS OF GEDEMINAS —

This second coat-of-arms was also in use during the early days of Lithuania. It was used by the Grand Duke of Lithuania, Gedeminas (1316-1341). It is also found on coins and seals. The Pillars of Gedeminas, a geometric figure, composed of horizontal and vertical lines symbolize the idealism of the soul, while the horizontal symbolize the terrestrial expansion. The lines make up three pillars (the center one, being shorter) and three gates. The two extreme pillars (the higher ones) and the two open gates represent Lithuania's east and west boundaries and a castle, with the shorter pillar like a flag, represents the inner individualistic spirit of Lithuania.

David Rimkus

JUNIOR COUNCIL 96 (Dayton, Ohio) — **Seated, left to right:** Robert Omlor, Carol Leasure, Father Walter Katarskis, spiritual adviser, Veronica Omlor, Ann Sinkwitz and Elaine Lucas. **Standing:** Mrs. Mary Lucas, in charge of Juniors, Raymond Omlor, Marilyn Lucas, Ronald Vangas, Margaret Kavalas, Rosalie Vangas, Loretta Omlor and Joseph Sinkwitz. (Not pictured — Barbara Rimkus, Joseph Rimkus and David Rimkus.)

JUNIOR COUNCIL 103

Providence, R. I. Saint Casimir's Day — March 4th — was a memorable occasion for both the new and old members of our council. The Communion Breakfast, sponsored by the Senior Council, was held in St. Casimir's parish hall.

A spiritual meeting to be conducted by Father Jurgelaitis, O.P., was postponed to a later date due to a blizzard we had on March 16th.

On March 24th, the Senior group presented a short radio - TV program entitled "Land of Amber" over Station WJAR-TV (Outlet Company). A brief summary on

Lithuania's history was given by Father Jurgelaitis, O.P. Under the leadership of Mrs. Staricenka, ten of our Junior girls in Lithuanian costumes, danced several Lithuanian folk dances, including KALVELIS, RUGUČIAI and SUKTINIS. Music was provided by Mr. Beinoris, our organist.

We are quite proud of those who participated on the program, namely: Father Jurgelaitis, O.P., Mr. J. Beinoris, Anna Walaska, Brenda Labbe, Biruté Mackevičius, Nijolė Jurgelevičius, Katherine Cyronak,

Julytė Leveckas, Aldona Daugielis, Patricia Balkus, Carol McKenna and Virginia Waitonis.

Our present supervisors are Barbara Cyronak and Charles Cyronak. The spiritual adviser is Father Martinkus. **Birutė**

JUNIOR COUNCIL 103

Providence, R. I. Our council will sponsor a special MOTHER'S DAY PROGRAM on Friday evening, May 11th. The program will consist of folk songs, dances and monologues.

Better late than never! Our officers are Anthony Lucas, president; Geraldine Russas, vice president; Sandra Rutkevich, secretary; and JoAnn Kachanis, treasurer.

Our meetings are held on the first Friday of each month. We hope that in the future we shall be able to contact other K. of L. Junior Councils. **A. L.**

JUNIOR COUNCIL 3

Philadelphia, Pa. At our April meeting, Miss Shields, director informed us that the Senior group was sponsoring a Minstrel Show on April 29th for the benefit of Sisters' new convent at 338 Wharton Street, and C-3 treasury. Several of our members volunteered to work in the check room.

Just a Reminder! Let's not forget the prayer to St. Casimir, our Patron Saint, which was originated by us during the March 3rd radio broadcast. We sincerely hope other councils will join with us in the daily prayer — **"ŠVENTAS KAZIMIERAI, melskis už mus ir už kenčiančią Lietuvą."**

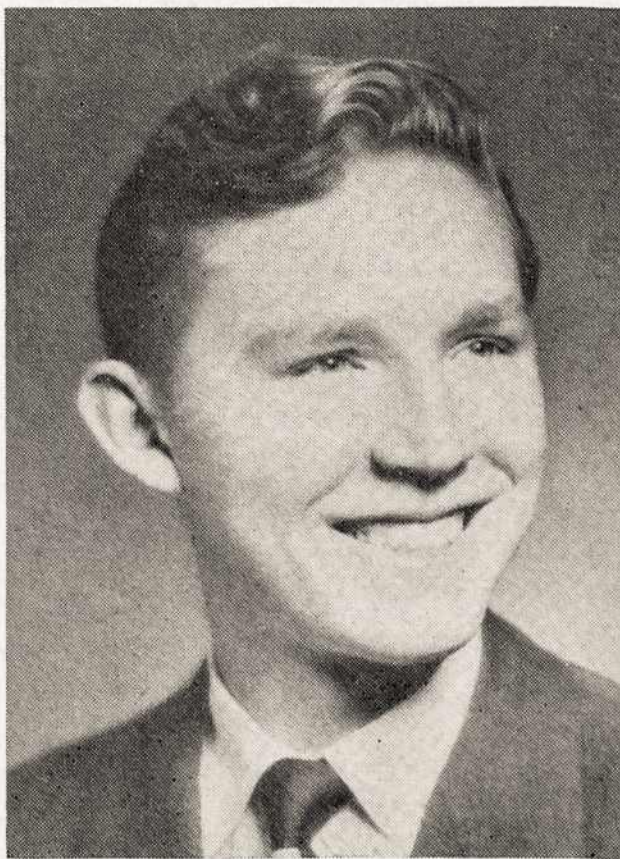
At our May meeting, we expect to enroll into our Junior Council several new members. Committee on Arrangements consists of Marcia Naglis, Julia Ann Vincovitch, Frances Laukagalis, Jame Grear, Anthony Barcius and William Wallace.

By next month, we will have a Glee Club organized. Miss Shields has already contacted an expert in Lithuanian folk songs, to direct us.

Attention Juniors: Read the bulletin board in our clubroom for future Junior activities. Loretta Buguliskis and Ramutė Puodziunas are in charge of the board.

Our meetings are opened and closed with a prayer to St. Casimir and our special ejaculation.

William Wallace
251 Mountain St.
Philadelphia, Pa.

DR. WILLIAM J. MARCULAITIS

of Pittsburgh, Pa., and K. of L. member since 1948, is the son of Mr. and Mrs. Bronius Marculaitis and brother of Edward Marculaitis.

Dr. Marculaitis attended St. Casimir's School and graduated from Carrick High School in 1946. He served as a Corporal with the 11th Airborne Division in Japan (1946-1947). After his discharge from the Army, he enrolled at the University of Pittsburgh, where in 1951 he received his Bachelor of Science degree in Chemistry. Bill Marculaitis studied for his advanced degrees at the Carnegie Institute of Technology under fellowship from the American Petroleum Institute and the E. I. du Pont de Nemours and Company. In 1954 he received his Master of Science degree and in January, 1956, he completed the requirements for his Doctorate of Philosophy.

He is a member of the Theta Chi Social Fraternity and the Sigma Xi Professional Fraternity, and has held offices as district vice president of the Knights of Lithuania, treasurer of Council 19 and Convention Committee treasurer in 1954; also member of St. Casimir's Church Choir, K. of L. Chorus and Men's Octet.

Council 19 held a farewell party for Bill before he left for Newark, N. J., to be employed as a Research Chemist with the E. I. du Pont de Nemours and Company.

"VYTIS" IR KITI DALYKAI

Rašo J. Sadauskas

Kovo mėnesio "Vyties" laidoje buvo kuom pasigerėti, pasidžiaugti ir pasiskaityti. Pradėjus pirmu straipsniu ir baigus Dr. J. J. Bielskio trumpa, bet gražia biografija, jo 65 metų sukakties proga. Pirmas ir antras rašiniai ir jiems pritaikyti paveikslai mums daugiausiai primena mūsų Išganytojo kančias, mirtį, prisikėlimą ir Jojo kryžiaus galybę, o trečias rašinys mums pasako apie mūsų organizacijos globėjo — šv. Kazimiero jaunystės gyvenimą. Ši puslapi dar daugiau padaro gražesniu ir patrauklesniu, tai mūsų tautos šventojo žavus paveikslas. Toliau seka Vyčių organizacijos vieno iš išymiausių narių — Juozo Bulevičiaus pagerbimo nuoširdus ir platus aprašymas su puošniais šiuos puslapius idomiais paveikslais. Toliau eina pirmųjų ir nūdieninių išymiausių vadų paveikslai ir nuo pirmutinių ligi šių dienų trumpai, bet patraukiančiai aprašyta Liet. Vyčių Organizacijos istorija, už kurią reikia tarti padėkos žodis P. Šimkui. Tai liečia Naują Angliją.

Taip pat negalima praleisti nepastebėjus ir šių gražių raštų: "Vyčių Sendraugių skyriaus", "Gediminas — Lietuvos Kūrėjas", "Vyčiai Kovoje Už Lietuviškumą". Šiuos visus straipsnius aš perskaičiau ir, bebejonės, tą patį padarė ir kiti mūsų organizacijos nariai.

Reikia tik pasigerėti ir pasidžiaugti, kad Vyčiai pajėgia gauti tokių gabių plunksnos artojų, kurie užpildo "Vyties" puslapius savo moksliskais ir patriotiskais raštais. Neklysiu pasakęs, kad šiandien "Vytis" ar tik nebus vienas iš gražiausių žurnalų mūsų išėivijoje. Čia nemažesnė garbė ir padėka priklauso "Vyties" redakcijai ir seselėms už švarų ir aiškų spaudos darbą. Žinoma, šiam viskam reikia finansinės paramos, kitaip "Vytis" negalės išėiti toks gražus, patrauklus ir punktualiskai.

Kartu mano dėmesį atkreipė šiam organe prašymas — tapti "Vyties" garbės prenumeratoriiais. Šiame skyriuje daugiausiai vardų tenka pastebėti tik mūsų brangios dvasiškijos, bet eilinių narių ir veikėjų visai mažai matosi, nors žinau, kad jie irgi yra pajėgūs finansiskai, kaip ir kiti, ypatingai jie nesigaili del "good time". Vienok del kultūriškų darbų ir savo organo geresnio

K. OF L. CALENDAR

July 15 — Amsterdam, N. Y. (100)
OUTING, Steve Rimkunas'
Camp, Lake Galway.

August 5 — Dayton, Ohio (96), An-
nual Picnic, Eintracht Park.

August 12 — New York-New Jersey
District, K. of L. Annual Picnic,
Lithuanian Liberty Park, 340
Mitchell Ave., Linden, N. J.

43rd K. of L. National Convention

August 22-26 — Convention Head-
quarters — Hotel Sherman,
Chicago, Illinois. August 22 —
Golf Tournament; August 23 —
Get-Together Party; August 24
— Concert; August 25 — Semi-
formal Dance; August 26 —
Convention Banquet.

September 15 — Dayton, Ohio (96)
Dance.

Reminder

Membership Drive is still on!

Do You Know That...

...Lithuanians are first mentioned as living on the southeastern shores of the Baltic in the writings of Ptolemy and Tacitus.

...Lithuania is one of the few places of the world where amber is found. It is often referred to as the gold of Lithuania.

...The first book printed in the Lithuanian language was a catechism by Mažvydas, published in 1547.

...In spite of her small area, Lithuania ranks as the third flax exporter of the world, being surpassed only by Soviet Russia and Poland.

...Lithuania embraced Christianity in 1387 during the reign of Vytautas the Great.

...Vilnius, the capital of Lithuania, had 30 artistic churches, among which the church of St. Ann is very noted. Napoleon seeing it said: "I wish I could put it on the palm of my hand and carry it back to Paris."

...During the years of independence, Lithuania — a country of not quite 3 million inhabitants (less than the city of Chicago) — had two opera companies and a ballet company of her own.

...80% of the inhabitants of Lithuania are Roman Catholic.

...In 1937 and again in 1939 Lithuania won Europe's basketball championship. (Ed. — Asst. State's Attorney K. Savickus of Chicago, Ill. and Legal Adviser of K. of L. was basketball instructor in Lithuania during that time.)

...About 300 newspapers and magazines were published yearly before World War II in Lithuania.

...The design for the present Lincoln cent was made by Viktoras Dovydas Baranauskas-Brenner who was born in Lithuania 1871 in Šiauliai and later came to the United States.

LITUANUS

ir gražesnio išleidimo, tai nesiskubi-
na ateiti pagalbon.

Jei turėtume daugiau savo orga-
nizacijoje seniorų kuopų ir sugrįž-
tų visi mūsų didieji veikėjai ir Vy-
čių dvasios buvę stiprintojai, tai ne-
tik finansų nestokotų mūsų organo
palaikymui, bet pajėgtume išlaikyti
ir nuosavą organizatorių, del kurio
kun. St. Raila, Vyčių didelis idea-
listas, taip gražiai ir nuosekliai pa-
tiekia atitinkamus planus. Šiam su-
manymui mielai pritariu, bet, kolei
darysime kokį žygi, privalome turė-
ti bent keturis tūkstančius dolerių
savo kasoje, o kitaip tam nepritar-
čiau ir nesutikčiau turėti nuolatinį
organizatorių.

Beja, prašiau ir raginau per

"Drauga", kad pirmesni "Vyties"
redaktoriai patiektų savo gražiasias
mintis ir patyrimus į mūsų organą.
Ar jie tai išgirdo ir pastebėjo, pa-
rodys ateitis.

O dabar tebūnie dar vienas mano
prašymas ir pageidavimas, — kad
gerb. "Vyties" redakcija ir visa Vy-
čių organizacija pradėtų rūpintis sa-
vais atsižymėjusiais darbuotojais,
kad kiekviename "Vyties" nume-
ryje būtų aprašymai ir paveikslai
narių, kurie yra daug dirbę Vy-
čiams ir lietuviškai visuomenei.
Manau, kad įvedus toki skyrių, gal
vėl iš jų daug sugrįžtų prie mūsų
organizacijos ne tik su pilna vytiš-
ka dvasia, bet ir su finansine para-
ma.

Dažniausiai pas mumis ir kitus
tik tada yra prisimenama apie sa-
vo išymiuosius narius, kada juos
mūsų Augščiausias pašaukia pas
Save. Atsiminkime, kad tie aprašy-
mai ir pagerbimai jau jiems nieko
nereiškia. Tai kodėl mums negali-
ma apie juos prisiminti kol jie dar
gyvi? Pavyzdin, Chicagos išymiaus-
ias buvusis naujų narių vajininkas
— Stancikas, kuris Vyčių organi-
zacijai yra daug pasidarbavęs ir nu-
sipelnęs. Kodėl negalima pažymėti
ir apie Bostono Vyčių 17tos kp.
išymųjį veikėją — Al. Nevierą. Yra
ir daugiau tokių mūsų organizacijos
milžinų? Pabandykime, o pasekmės
bus didelės.

VYČIAI VEIKIA

COUNCIL ACTIVITIES

MID-CENTRAL DISTRICT

CONVENTION

The district convention was held on April 7 and 8, 1956, Detroit, Michigan. Council 102 acted as host to the convention.

As you will see from above, we have changed the name of our district from Ohio-Michigan to that of MID-CENTRAL DISTRICT. This change came about when Pittsburgh accepted an invitation to join Cleveland, Dayton and Detroit, Michigan to form one LARGE district.

Our newly-elected district officers are: Julia Aleshunas of Jeanette, Pa., president; Mary Trainy of Cleveland, Ohio, vice president; Charles Petkus of Dayton, Ohio, treasurer; Florence Bilah of Detroit, Michigan, secretary; Anna Mae Uznis of Detroit, Michigan and Marcella Onaitis of Pittsburgh, Pa., trustees; and Frank Gudelis of Dayton, Ohio, chairman of the Lithuanian Affairs Committee. (There'll be action now!)

It was decided that next year we shall combine the district convention with the Midwestern Bowling Tournament. It's an experiment — mainly to have a larger representation from all councils in the district.

—Florence—

DAYTON, OHIO (C-96)

Our annual Mid-Western Bowling Tournament will take place in our city on May 19th and 20th. Our committee is prepared to welcome all participants in the tournament, including guests during that weekend.

At the district convention held in Detroit, Michigan, two of our representatives were elected officers — Charlie Petkus as treasurer and Frank Gudelis as chairman of the Lithuanian Affairs Committee.

Future Activities

On May 13th, our annual Mother's Day celebration will take place. Members and their mothers will receive Holy Communion at the 8 o'clock Mass. That same day, dinner will be served.

On May 20th, our regular monthly Social is being arranged by Mary Lucas.

On August 5th, our annual Picnic will take place at Eintracht Park. Mike Petkus, chairman, is asking the support of all members in order to make this affair a success.

Charles Petkus and Sally Miller have been elected co-chairmen of a dance being arranged for on September 15th at the Polish Democratic Hall.

Ritual Program

At our April meeting, Bob Petroskas received his 1st Ritual degree and Charles Petkus received his 2nd Ritual degree. Congratulations.

Chit Chat

We hear Bea and Joe Noreikas did their best to root the University of Dayton on to victory at the recent N. I. T. in New York City. Both Noreikases and 5000 Daytonians were disappointed in U. D.'s loss.

George Mikalauskas just returned from a fishing trip to Alabama... Ted and Elinor Sluzas spent a week at St. Mary's Lake and enjoyed fishing and relaxing... Rose Ann and Bob Fletcher took a trip to Miami Beach via New Orleans... We wish Annadel Miller a speedy recovery... Our best wishes to Elizabeth Winters (nee Kubelis) and her husband Harold. They made the big venture-traveling all the way to California... We extend greetings to our new members — Frank Ambrose, Frank Ambrose, Jr., Rita Ambrose and Robert August. Birthday Greetings: Eloise Berczelly, Steponas Bucmys, Elinor Sluzas and Josephine Rimkus, all born in the month of April. **Us Petkus'**

ILLINOIS-INDIANA DISTRICT

CHICAGO, ILL. (C-112)

Spring weather arrived belatedly in Chicago on Easter Sunday. Many of our members had a very rigid schedule that day: attending 5 a.m. Resurrection Mass, family dinner, and to climax the day — took in our council's dance.

Al Mockus and his dance committee did a magnificent job in decorating the Youth Center, and in selling tickets in advance. Baby sitters were at a premium in Marquette Park that day. The following couples enjoyed an evening of dancing and fraternizing with their fellow Knights: Andrew and Dolores Yuknis, John and Bertha Stoskus, Edward and Anele Pocius, John and Teresa Pocius, Bruno and Ann Gramontas, and Edward and Barbara Stoskus. Our neighboring councils displayed a grand spirit of cooperation by attending our dance and bringing their friends with them: Lucille and Helen Zimmer of C-5; Bernice Lauratain of C-8; Jerry Jesulaitis and Pat Kamar of C-13; Irene Senkus and Sophie Zukas of C-36; Frank Jurgaitis of C-99. Both our council and the district profited by holding the dance at our own Youth Center.

Three of our members, namely: Vyt Lubert, Betty Tucker and John Stoskus attended the Supreme Council meeting which was held in Pittsburgh, Pa. Al and Lucille Stasiunas played hosts to our council's Board of Directors... John Pocius was on a special assignment in Galton, Ohio for the Westinghouse Corporation... Lorraine Dombrowski was a very happy girl Easter Sunday because her mother from Michigan visited with her... Judge Alphonse Wells is just about recovering from a bad sinus infection... Father Walter Urba, curate

at St. Anthony's Church in Cicero, Ill., celebrated his 22nd sacerdotal jubilee on April 7th. Father Peter Katauskas, pastor of St. Casimir's Church, Chicago Heights, celebrated his 25th anniversary in the priesthood. Both Fathers Peter and Walter were formerly stationed in our parish and active council members. Ad Multos Annos!

We request your prayers for a very sick baby — daughter of Al and Annette Zaleski, who is in an oxygen tent at Little Company of Mary Hospital.

A marvelous spirit of international diplomacy was recently displayed by the children of one of our public grammar schools. The children made their own Lithuanian flags and wore them very proudly, thus honoring their spirited teacher, Lorraine Dombrowski.

Many of our local K. of L'ers have written letters of appreciation to Victor Mathieu and have cordially invited him to attend our K. of L. National Convention this August.

John A. Stoskus

CHICAGO, ILL. (C-24-99)

The first Spring Dance of Councils 24-99 will be held on Saturday, May 5, 1956, 8:30 P. M., at the Youth Center, 2453 W. 47th St. The profits from this affair will be used towards purchasing equipment, games, etc. for our District Juniors for their recreation rooms, which are now in their progressing stage. There will be three groups of Juniors, A, B and C. We are especially interested in the teen-agers, therefore we are sponsoring the "A" group.

Glancing through our membership rosters, we note some of our members taking very active part in many other organizations. They are very capable and perform a job we are very proud of. John L. Paukstis is the 4th District American Legion Commander and one of the best the district has ever had. He is also the Past Commander of the Darius - Girėnas Post. Mr. Paukstis, now assumed a new responsibility, as Membership Chairman of the K. of L. Illinois - Indiana District. Anthony Rudis is Chairman of the Marian Building Fund and active in many other organizations. David Plesic a very capable correspondent, gets his articles printed in our daily city newspapers. Lithuanian history gets to many homes in this manner.

Then we have members from the Don Varnas American Legion Post and Auxiliary, who are very active. With space limited we will only list a few. Jack L. Jatis, honorary member of the K. of L. and Past Commander of Don Varnas is especially active and concerned with the K. of L. Juniors. He is spending much time helping to shape up the recreation center. He is contributing time and money. Phil Mosteika is the present Commander of the Post. Past Commander Ed Miller is one of the top bowlers in the K. of L. league. Joseph Stanaitis, C-99 President, Sr. Vice Commander, just ended a new membership drive in the 4th District by winning the New Membership trophy. Marion Zemeske, Auxiliary treasurer, is also C-99 financial secretary. Stella Ferowick, 2nd Vice President, is a woman with a heart of gold. She helps members who approach her with problems.

Joval

CHICAGO, ILL. (C-36)

A highly successful PANCAKE PARTY — BLYNU PUOTA was held at our district's Youth Center on March 23rd. Helen Meizis, assisted by Estelle Miller, Irene Sankus and Sophie Zukas, were the cooks of the evening.

Bernadette and John Balauskas are proud parents of a daughter born to them March 13th.

We were pleased to have Philomena and Juozas Sudeikis attend our Pancake Party. Philomena, past president of our council, and her husband, are again active members.

Zenon Meizis, athletic director, is organizing our council's bowling teams to be entered in the Midwest Bowling Tournament in Dayton, Ohio on May 19th and 20th.

P. Zansitis

The Incentive Awards Committee and Colonel Creighton paid tribute to four men whose ideas, submitted to the committee, have resulted in substantial savings for the school. One of those persons was CPL. JAMES VALANČIUS, who submitted a plan for an improvement in the teletype course. He received a **Suggestion Award Certificate** and a three-day pass. The Commandant personally read letters of commendation and appreciation to Corporal Valancius and the others, and thanked them for their contribution to economy. Cpl. Valancius at pre-

sent is stationed in Germany and his address is — Cpl. James Valancius RA 16454155, Hq. Co. (USAR-SUR) Sign School, 7718 AU, APO 177, New York, N. Y.

Sophia Zukas

NEW ENGLAND DISTRICT

PROVIDENCE, R. I. (C-103)

Father A. A. Jurgelaitis, O. P., no sooner finished the Lithuanian program over Station WJAR-TV, Channel 10, when he began preparing for an entire series of TV presentations. Fr. Jurgelaitis, O. P., is Professor of Spanish at Providence College. Seeing that the program called "Operation Schoolhouse" requested a Spanish Language Program, the college authorities appointed Father A. A. Jurgelaitis, O. P. to the task. The program, consisting of seven telecasts, began April 13th and will continue until the end of the school year. So, K. of L'ers, if you want to learn Spanish, tune in each Friday morning at 10:45. Hasta la vista!

Father Jurgelaitis, together with Father Contons, national spiritual director, took a trip to Lowell, Mass. during Easter vacation, and helped Father Shakalis revive the K. of L. council there. Also attending the meeting were Rita Pinkus, national financial secretary, John Olevitz, New England district president and Edward Rudis of South Boston.

Helen and Anthony Chepulis of Bridgeport, Conn. spent Easter Sunday with Helen's folks residing in Providence. Nice seeing them.

Many of our members were invited to the wedding of Joseph Nazarka and June Lucas which took place on April 21st. We wish the couple much happiness.

In the very near future, we expect to have a much newer and nicer ballroom to offer our dancers — one that won't be hard to find. Watch the VYTIS — when and where our MAY DANCE will be held.

JAM

LOWELL, MASS. (C-115)

Under the capable direction of Father Peter Shakalis, new curate at St. Joseph's Church, a meeting was called on April 6, 1956 in the

parish hall, for the purpose of re-organizing Council 115, Lowell, Mass., which had been dormant since 1941. Among the guests who attended our first meeting were Father Antoninus A. Jurgelaitis, O. P., head of the Spanish Language Department at Providence College, Father Albert Contons, national spiritual director of the Knights of Lithuania and teacher at St. Sebastian's Country Day School at Newton, Mass., Edward A. Daniels, national vice president and Mrs. Rita Pinkus, national financial secretary.

We are proud to say that the council has been revived and that members are awaiting the opportunity of making new friends and renewing old acquaintances in the K. of L. organization.

We openly express our sincerest thanks to Father Peter Shakalis for having helped us accomplish what we could not have been able to do without his leadership.

Patricia A. Voveris

SOUTH BOSTON, MASS. (C-17)

Recently, three new members joined our council: Ruth Chesnell, Genia Pauplis and Paul Gendrolis.

Our Tuesday evening lectures on Religion, given by Father Zuromskis, are quite popular. Perhaps the secret behind this up-swing in attendance lies in the format of these meetings. Father John's talks on Religion are kept crisp, novel and informal. This tends to draw everyone into discussion with relaxed feelings and without embarrassed misgivings. Father John might well rank among the better lecturers who can impart knowledge without disturbing individual comfort.

In March, several of our members celebrated their birthday — Joan Kleponis, Frances Daniels and Pat Plansky. Linkime Ilgiausiu Metu!

Vivian and Arnold Plevock were blessed with a girl on Washington's birthday. Their daughter will certainly get the best of care, since Vivian is a nurse by profession.

NEW YORK

NEW JERSEY DISTRICT

NEW YORK, N. Y. (C-12)

Lenten Activities

On March 4th, St. Casimir's Day, we attended the District Communion Breakfast held in Newark, N. J.

Algirdas Budreckis of Elizabeth, N. J. (center) received the EAGLE SCOUT, highest award for Scouts. Algirdas was the only Lithuanian in Union County of New Jersey to achieve such an award. On March 4th, at Council 52's communion breakfast, Algirdas together with his mother Mrs. Mary Budreckis, were also conferred with the 2nd K. of L. Ritual degree. Double recognition within a short space of time for the Budreckis family.

The Knights received communion in a body at 9 o'clock mass, St. George's Church, and breakfast was served immediately following in the parish hall. A district convention meeting was held at 2:30 in the afternoon followed by a social, the highlight of which was the enormous cake presented to Charlie Bason in celebration of his birthday. Congratulations, Charlie, on your "39th" Birthday — "Be a good soldier."

At the district meeting, Larry Janonis (C-12) and Vera Lang (C-29) were presented with St. Joseph Missals by the Special Awards Committee of the district, in recognition and appreciation of the work that they have done on behalf of the Knights of Lithuania. Congratulations and best wishes to you both. The awards were certainly well earned.

On Palm Sunday, March 25th, Council 12 held its annual Communion Breakfast at Our Lady of Vilna Church. Communion was received in a body at 11 o'clock mass, celebrated by Father Gurinkas. A delicious breakfast was served in the church hall and we wish to congratulate our chefs, Steve Andryauskas and Vinnie Yatkauskas, who did a wonderful job. (It's leap year girls; what are you waiting for?)

Bowling

We are happy to say that the New York team is in second place in the District Bowling League and as of April 10th, the standings are as follows: 1st Place — Linden; 2nd Place — New York; 3rd Place — Kearny (B); 4th Place — Bayonne; 5th Place — Kearny (A); and 6th Place — Elizabeth. We are only a half-point out of first place and if luck is with us, we may come home with a trophy this season.

Dis & Data

We are happy to welcome back Elizabeth Banunis who recently rejoined our council.

The very popular bachelors of C-12, Vinnie, Steve, Joe and Monk, will again have their headquarters at "Yamky Lodge" in Jefferson Valley this summer. Here's hoping you have a wonderful summer.

Birthday Greetings: Evelyn Bell (May 9th) and Lillian Zindzius (June 12th).

Anniversary Greetings: Larry and Jeanne Janonis on May 12th.

Lorelei

AMSTERDAM, N. Y. (C-100)

Our monthly meeting was held April 9th, with good attendance and an interesting program.

The summer outing was discussed. July 15 was chosen as "K. of L. Outing Day." Location — the usual

ANTANAS BACEVICIUS-SR.
11140 S. HOYNE AVE.
CHICAGO, ILL.

— at our good friend Steve Rimkunas' camp at Lake Galway.

The 1st COMMANDMENT was the religious talk prepared by Father Baltch. He also gave us some interesting facts on Bishop Paltarokas, the oldest living bishop in occupied Lithuania, (born in the month of October, 1875). We listened to the clever article which the bishop had written on drunkenness. This article, the Russians permitted to be published in Vilnius on February 22, 1955.

Father Bob brought in a projector in order that we could see the colored slides which Don Nikstenas had taken in Japan and California.

Matthew Kazlauskas asked Ann Beleckas why her husband Tony was not present. She replied that he was busy practicing on the accordion. The members politely informed her that accordion was a MUST for our outing.

Following the business meeting, coffee and cake were served by Sophie Olbie, Aldona Bablinskas and Gene Gobis.

News Bits

A few pleasant days were spent in New York City by Father Baltch and Father Jonaitis.

Prof. Joseph Olsauskas has been the organist in our parish for the past 20 years. On March 25, our Lithuanian radio announcer, Leonard Hartvigas, had a special program arranged on the Lithuanian hour. Many of Professor's records were played. Leonard spoke highly of his many activities in keeping the spirit of Lithuanianism alive in all our hearts. No doubt all of our families have dozens of recordings made by the famous team of Olsauskas and Vanagaitis. Perhaps you recall "Dzimzi, Drimzi." Professor, we, K. of L'ers, wish you much happiness, good health, and hope to see you as our organist for many more years to come. "Lietuviškai sakant: Linkime Jums geros sveikatos, laimės ir daug ilgų metų darbuotis mūsų parapijoje."

Our legal adviser, Anthony Stokna, has been kept very busy these days by our local taxpayers. His secretary, Sadie Karbus, has had her hands full, also.

Sophie Olbie's two daughters, Barbara and Pat, spent the Easter

holidays seeing the sights of Washington, D. C.

Smile & Sparkle

PHILADELPHIA, PA. (C-3)

Hi Everybody! The "Cuckoo Bird" is now back in action bringing you up to date on our Council activities since last Fall.

November

Officers elected were: President—Helen Shields; Vice President — Irene Varevice; Recording Secretary — Diane Stein; Financial Secretary — Agnes Timmins; Treasurer—John Mickunas; and Sergeant-at-arms — Fred Pilla.

December

Again the annual Christmas Party took place in the clubroom. Theresa Mazeika received a most novel Christmas gift — a white mouse. Attention, Albert Anona! Next time you play "Musical Chairs" please stay off the floor! As usual our tree was trimmed with the traditional straws.

January

New Year's wouldn't be New Year's without a party at Helen Shield's house. Tommy Meron looked very distinguished and debonair in his Turkish Fez. Too bad Bob Krisciunas missed the New Year. Better luck next year! The tape recorder proved to be a magnet to all the would-be singers.

At our January meeting, the council was most honored to have in their presence Joseph Sakavitch, national vice president.

March

March 4th was the day of our Annual Communion Breakfast. Algis Vaiciunas proved to be a delightful Master of Ceremonies. Our Junior members celebrated the occasion with us. Hats off to our three waiters: John Mickunas, Tom Meron and Al Anona. The efficiency of these three lads is excelled only by their good looks. A number of members received their 1st and 2nd Ritual degrees. Thanks to Agnes Timmins, Marianne Fitzgerald and Irene Varevice for the work done on the programs and badges. Decorations were handled very nicely by John Mickunas. Our thanks to Mrs. Zemaitaitis and Mrs. Olbiaks for their fine cooking.

Have You Seen...

"Abe" Bernatavicius and his "Morrocas"... Mary Ann Burch carrying her school books... Tommy Meron making like Gene Krupa on his drums... Joe Rimkis in his new? car... A bass harmonica with John Mickunas behind it... Al Anona zooming around in his black and white Buick... Freddie Pilla's "Flat Top"...

Happy Birthdays were spent by: Al Anona on February 11; John Mickunas on February 25; Tommy Meron on March 4; and Robert Krisciunas on March 11.

Congratulations to Anastasia and Joe Utkus on the birth of a baby girl on February 29. Xenia and George Budelis became the proud parents of a baby girl on Jan. 22.

Frances Mazeikas received her engagement ring from Bob Cofsky of Norwood, Mass. Good luck to Bob Krisciunas who has entered West Chester State Teachers College.

"The Cuckoo Bird"

TOP THIS (If you Can)

LIGHT ADVICE

"How come you keep pickin' the right hoss all the time?"

"S'easy. I always light a dollar candle in church before going to the track."

(Upon following this advice himself with marked success, the inquiring friend several days later just couldn't seem to pick a winner.)

"Did you light a dollar candle today like I told you?"

"No, there was no more," answered the perplexed friend. "I lit one of them small ones, instead."

"You dope! No wonder you ain't winnin' nothing. Those is for the dog races."

SCRATCH AROUND

Sittin' and wishin' won't change your fate.

The Lord provides the fishin', but you gotta dig the bait.